O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган ● 1998 йил 25 июль, шанба ● № 58 (11.041) ● Эркин нархда сотилади

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ МАЖЛИСИ

23 июль куни Президент Ислом Каримов раислигида Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, вазирликлар, қўмиталар, концернлар, корпорациялар, уюшмалар, идоралар ва ташкилотларнинг раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисда 1998 йил биринчи ярим йиллигида иқтисодий ислоҳотлар устивор йўналишларининг амалга оширилиши ва Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда Олий Мажлис Раиси Э. Халилов , Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг давлат маслаҳатчилари, Бош вазир ўринбосарлари қатнашди.

(ЎзА).

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ – ФАОЛИЯТИМИЗ МЕЗОНИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВнинг ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ЙИҒИЛИШИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Ҳурматли мажлис қатнашчилари!

Биз бугун ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг биринчи ярим йилликдаги якунларини кўриб чиқиб, биринчи навбатда иқтисодиётимизни ислоҳ қилишнинг 1998 йил учун белгиланган устивор йўналишлари нечоғли тўлиқ ва самарали амалга оширилаётганига алоҳида эътибор беришимиз керак.

Шуни таъкидлашни истардимки, биз учун фақатгина кўрсаткичлар, айрим корхона, тармоқ, борингки, иқтисодиётнинг бутун бир мажмуалари эришган натижаларнинг рақамларини таҳлил этиш асосий мақсад эмас. Биз учун жамиятимиз тараққиётида, иқтисодиётимиз ривожланишида, ҳаётимизнинг барча соҳаларини ислоҳ қилиш жараёнида кўзга ташланаётган ижобий жиҳатларни ўз вақтида аниқлаш ва уларни тўғри баҳолаш муҳим аҳамиятга эгадир.

Шу билан бирга, биз иқтисодиётимизда мавжуд бўлган муаммоларнинг таҳлилига, уларнинг пайдо бўлиш сабабларини топишга, заиф томонларини танқидий баҳолаб, уларни ҳал этишнинг самарали йўл ва услубларини излашга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим.

Такрор ва такрор айтаман, бизнинг мақсадимиз қўлга киритилган натижаларни бўяббежаб кўрсатиш эмас, балки, авваламбор холис ва танқидий баҳолаш асосида мавжуд муаммоларнинг шакл-мазмуни ва мураккаблигини аниқ тасаввур этиш, уларни ечиш ва пировард мақсад йўлидаги ҳаракатимизнинг аниқ йўналишларини, уфқларини белгилаб олишдан иборатдир.

Ўтган ярим йиллик мобайнида ислоҳотларни амалга ошириш ҳамда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларини шу нуқтаи назардан баҳолар эканмиз, энг аввало, қуйидаги масалаларга эътиборингизни қаратган бўлардим.

Шубҳасизки, сўнгги вақтларда иқтисодиётимизда, жамиятнинг ташкилий ва бошқарув тизимида, умуман кундалик ҳаётимизда рўй бераётган муайян ижобий ўзгаришларни сезмаслик мумкин эмас. Улар нималардан иборат?

Биринчидан, иқтисодиётимиздаги изчил ривожланиш тамойиллари нафақат мустаҳкамланди, балки янада яққолроқ кўрина бошлади. Макроиқтисодий ва молиявий барқарорлик мустаҳкамланди. Тўлов интизоми яхшиланди. Иқтисодиёт ва унинг алоҳида тармоқларидаги мутаносиблик ва барқарорлик кучайди. Яхши биласизларки, биз айни шу вазифаларни 1998 йил учун бош устивор йўналишлар сифатида белгилаган эдик.

Бундай хулоса чиқариш учун қуйидаги кўрсаткичлар асос бўлмоқда. Аввало, иқтисодиётнинг умумий аҳволини белгиловчи, энг муҳим иқтисодий кўрсаткич бўлган ялпи ички маҳсулот ҳажми изчил ўсмоқда. Эсингизда бўлса, 1996 йилда ялпи ички маҳсулотимиз 1,6 фоиз, 1997 йилда 5,2 фоиз ўсган эди. Жорий йилнинг биринчи чорагида бу кўрсаткич — 3,3 фоиз, иккинчи чоракда — 4,6 фоиз, ярим йиллик бўйича эса 4 фоизни ташкил этди. Кўриниб турибдики, ўсиш жараёни изчил давом этмоқда.

Шунингдек, иқтисодиётнинг барча бўлим ва тармоқлари муттасил ва барқарор ривожланмоқда. Саноатда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми — 5,5 фоиз, истеъмол моллари ишлаб чиқариш эса — 6,5 фоиз, қишлоқ хўжалигида — 7,4 фоиз, қурилишда — 3,5 фоиз ўсишга эришилди. Аҳолига хизмат кўрсатадиган сектор — чакана савдо ва пулли хизмат кўрсатиш барқарор ривожланмоқда.

Иқтисодий ўсиш молиявий ва пул айланишининг барқарорлигига етиш билан бир қаторда, инфляция даражасининг пасайишига эришилмоқда. Биринчи ярим йилликда инфляция даражаси ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,3 марта пасайди ва ойига ўртача ҳисоблаганда 1,5 фоизни ташкил этди. Бу шу йил учун мўлжал қилинган кўрсаткичларга тўла мос келади. Накд пул эмиссияси эса, 8,7 фоиз даражасида мўлжалланган бўлсада, амалда бор-йўғи 2,6 фоиз бўлди.

Таъкидлаш лозимки, айни вақтда иш ҳақи, пенсия, нафақа ва стипендиялар вақтида тўлаб борилмоқда. Амалда барча асосий манбалардан бюджетга тўловлар келиб тушди. Бу эса биринчи ярим йилликка мўлжалланган бюджет тўловларини амалга ошириш имконини берибгина қолмасдан, бюджет камомадини қисқартиришга, унинг ялпи ички маҳсулотнинг 1,3 фоизи миқдорида бўлишига эришиш учун замин яратди.

Ўтган давр мобайнида мамлакатимиз аҳолисининг манфаатларини ҳимоя қилишда, шунингдек, бюджетни тўлдиришда спирт ва бошқа алкоголли маҳсулотларни ишлаб чиқаришни назорат қилиш ва бу борада давлат монополиясини кучайтириш бўйича биз кўрган чора-тадбирлар тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтмоқчиман.

Бу чоралар аввало кишилар соғлиги учун хавфли, сифати паст, қаерда ишлаб чиқарилгани номаълум бўлган спирт, ароқ, вино маҳсулотларининг контрабанда йўли билан Ўзбекистон бозорларига кириб келишига йўл қўймасликка қаратилган эди.

Ўтган қисқа вақт мобайнидаёқ республикада ишлаб чиқарилаётган алкогол маҳсулотларидан бюджетга тушадиган тўловлар январь-май ойларидаги ўртача ойлик кўрсаткичларга таққослаганда 35 фоиз кўпайди. Фақат шу манбадан июнь ойида бюджетга қўшимча 1,4 миллиард сўм маблағ тушди. Омборлардаги спирт ва тайёр маҳсулот қолдиқлари камайиб, товар айланиши ортди.

Иккинчидан. Инвестиция фаолиятини кенгайтириш ҳисобидан иқтисодиётда таркибий ўзгаришлар собитқадамлик билан амалга оширилмоқда. Фақат биринчи ярим йилликда иқтисодиётга ёткизилган капитал маблағларнинг умумий ҳажми 12 фоиз ортди ва 150 миллиард сўмга етди. **Бу ялпи ички маҳсулотнинг учдан бирига тенгдир. Сармояларнинг 55 фоиздан ортиғи ишлаб чиқариш соҳаларини, айниқса транспорт ва алоқа, ёқилғи-энергетика мажмуи, қишлоқ хўжалиги, озиқ-овқат саноатини ривожлантиришга йўналтирилди.**

Ярим йиллик давомида иқтисодиётимиз учун ўта муҳим аҳамиятга эга бўлган иншоотларда қурилиш ишлари фаол олиб борилди. Шўртан газ-кимё мажмуи, Хўжаобод ерости газ омбори қурилишлари, Фарғона нефтни қайта ишлаш заводини таъмирлаш, Қўнғирот сода заводи, Қизилқум фосфорит комбинати, «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси учун бутловчи қисмлар ишлаб чиқарадиган корхоналар ва бошқа бир қатор иншоотларда амалга оширилган ишлар шулар жумласига киради.

Тижорат банклари фаолиятида, улар ўтказаётган кредит сиёсатида ҳам ижобий силжишлар кўзга ташланмоқда. Яқин-яқинда банклар ажратган маблағларнинг 90 фоизини қисқа муддатли тижорат кредитлари ташкил этар эди. **Бугунги кунда кредит ресурсларининг ярмидан ортиғи узоқ муддатли, иқтисодиётнинг устивор тармоқларидаги инвестиция лойиҳаларини молиялашга сарфланмоқда.** Айни пайтда банкларнинг устама фоизлари барқарорлигича — ойига 3 фоиз миқдорида сақланиб турибди.

Учинчидан. Хўжалик юритувчи субъектларнинг ўз молиявий аҳволини мустаҳкамлаш, зарар кўриб ишлаётган, иқтисодий ночор ва истиқболсиз корхоналарни тугатиш борасидаги ишлар фаоллашди. Бунда ҳукумат даражасида тузилган махсус комиссиялар фаолияти, корхоналар ва бутун бир тармоқларни қайта тузиш, кам самарали ишлаб чиқаришларни санация қилиш борасида кўрилган чора-тадбирлар сезиларли роль ўйнади. Хўжалик судларининг банкрот бўлган корхоналарга нисбатан тутган қатъий ва дадил позицияси яхши самара берди.

Фақат бир-икки мисол келтираман.

Хабарингиз бор, қишлоқ хўжалиги корхоналарини санация қилиш ҳақида қабул қилинган қонун асосида йил бошида 104 та қишлоқ хўжалик корхонасини молиявий соғломлаштириш бўйича дастур ишлаб чиқилган эди. Шу мақсадда санация бўйича республика ва вилоят комиссиялари тузилди. Санация қилинадиган барча хўжаликларга четдан бошқарувчилар тайинланди.

Санация жараёни икки йилга мўлжалланган бўлса-да, бугуннинг ўзидаёқ муайян натижаларга эга бўлдик. Санация қилинаётган корхоналардан биронтаси биринчи ярим йилликни зарар билан якунлагани йўқ, аксинча, уларнинг кўпи фойда олди. 70 хўжаликда бошоқли дон экинлари ҳосилдорлиги ўтган йилга нисбатан 1,2 баробардан 7 баробаргача ортди.

Муҳими қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришидан қарийб 40 минг киши — ортиқча ишчи кучи озод этилди. Демак, молиявий соғломлаштиришдек мураккаб масалага ҳам жиддий ёндошилса, ҳалигача маълум бўлмаган катта имкониятларни қидириб топиш мумкин экан. Фақат бу иш билан мунтазам ва жиддий шуғулланиш даркор.

Бошқа бир мисол. Бошқарув тизимини ўзгартириш, ортиқча бошқарув бўғинларини қисқартириш, корхоналарнинг иқтисодий мустақиллигини ошириш ҳисобидан ҳам салмоқли ишлаб чиқариш ва молиявий натижаларга эришиш мумкин. Бунга ярим йилликни зарар кўрмай якунлаган Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги яққол далил бўла олади. «Ўзқурилишматериаллари» компаниясида эса маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 17 фоиз, баланс даромади эса — 44 фоиз ортди. Кўряпсизки, бу ерда ҳам талай имкониятлар бор экан.

Тўртинчидан. Ўзбекистоннинг жаҳондаги кўплаб мамлакатлар билан ташқи иқтисодий алоқалари кенгайиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Республикамиз жаҳон бозорида тобора нуфузли ва ишончли шерик, дунёдаги хўжалик муносабатлари тизимида фаол қатнашчига айланмоқда. Бунинг учун барча зарур ҳуқуқий ва амалий шарт-шароитлар яратилмоқда.

Бунга «Чет эл инвестиция-

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ ЕТТИ ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Вилоят ҳокимлигида

КИМНИНГ МАКТАБИ ЭНГ ЯХШИ?!

Мамлакатимизда ҳамма соҳада ислоҳотлар чуқурлашиб бормоқда. Бу борада таълим тизимини ислоҳ қилиш, баркамол инсонни тарбиялашга қаратилган йўналиш алоҳида аҳамият касб этади. Республикамиз мустақиллигининг етти йиллиги арафасида вилоятимизда бу соҳадаги ишларни янада такомиллаштириш, "Таълим тўғрисида"ги қонун ҳамда "Кадрлар тайёрлаш миллий Дастури"да қўйилган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида яна бир катта ташаббус бошланди.

Вилоят ҳокимлиги умумтаълим мактабларининг моддий-техника базаларини мустаҳкамлаш, уларни янги ўқув йилига ҳар томонлама муносиб тайёрлаш, мактаблар атрофларини ободонлаштириш мақсадида вилоят халқ таълими бошқармасининг "Энг намунали мактаб" кўрик-танловини ўтказиш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-кувватлади. Кўрик-танловни ўтказиш тўғрисидаги низом ҳам тасдиқланди.

Кўрик-танлов ўтказишдан асосий мақсад вилоятнинг энг илғор ўқитувчилар жамоасини аниқлаш билан биргаликда мактаб раҳбарларининг ҳозирги даврда ўз вазифасига муносабати ва лаёқатлилик даражасини аниқлаш, мактаб, оила, маҳалла ҳамкорлигини кучайтириш, соғлом авлодни тарбиялаш учун мактабларда тўлиқ шароит яратишга эътиборни ошириш, туман, шаҳарлар ҳокимликларини халқ таълимига ва ёшлар тарбиясига эътиборини кучайтириш ва масъулиятини оширишдан иборатдир.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, ушбу кўрик-танловда вилоятдаги барча турдаги умумтаълим мактаблари тўлиқ қатнашадилар. Вилоятда тузилган махсус ҳайъат аъзолари кўрик-танловнинг биринчи босқичига шу йилнинг июль ойида, иккинчи босқичига август ойида якун чиқарадилар. Кўрик-танловда қатнашаётган мактаблар фаолиятига қуйидаги йўналишлар бўйича баҳо берилади:

— мактабнинг педагогик кадрлар билан таъминланиши, кутубхоналарнинг аҳволи, услубий ва янги бадиий адабиётлар билан таъминланиши, дарслик китоблар фондининг сақланиши, кам таъминланган оилалар фарзандларини дарсликлар билан таъминлаш учун кўрилган чора-тадбирлар, мактабнинг моддий-техника базаси — компьютерлар, ўқитишнинг бошқа замонавий техника воситалари билан таъминланиши, улардан фойдаланиш ва сақланиш ҳолати, мактаб спорт ишоотлари, ошхоналарни янги ўқув йилига тайёрлаш, мактаб биносини таъмирлаш, ободонлаштириш ишларининг сифати, мактабларда Ўзбекистон давлат рамзларининг жойлаштирилиши, шунингдек, "Таълим тўғрисидаги қонун" ҳамда"Кадрлар тайёрлаш миллий Дастури"ни амалга ошириш учун ишлаб чиқилган тадбирлар ва уларнинг ижроси, мактаб жамоаси — ўқитувчиларнинг ўқув йили тайёргарликлари.

Танлов шартларидан кўриниб турибдики, унда иштирок этаётган ҳар бир мактаб жамоаси пухта тайёргарлик кўрмоғи керак бўлади. Ушбу тадбирнинг яна бир муҳим жиҳати шундаки, кўрик-танловни ўтказиш тўғрисида қабул қилинган вилоят ҳокимининг қарорида шаҳар ва туман ҳокимликларига мактабларни малакали кадрлар, адабиётлар, кўргазмали куроллар билан таъминлаш, уларнинг моддий техника базасини мустаҳкамлаш, ўқувчилар учун зарур маиший ва ижтимоий шароитлар яратишда халқ таълими муассасаларига амалий ёрдам кўрсатиш вазифаси юклатилган.

Кўрик-танловнинг биринчи босқичига шаҳар ва туманларнинг ўзида якун ясалади. Иккинчи — вилоят босқичида ҳар бир шаҳар ва туман танлови ғолиби бўлган биттадан мактаб жамоаси иштирок этади. Вилоят кўрик-танлови ғолибларини моддий рағбатлантириш учун салмоқли мукофотлар таъсис этилган. Биринчи ўринни олган мактабга 150 минг сўм, иккинчи ўринни олган жамоага 100 минг сўм, учинчи ўрин соҳибларига 50 минг сўм миқдорида пул мукофоти берилади.

Ушбу кўрик-танловга республикамиз мустақиллигининг етти йиллиги арафасида якун ясалади. Ўйлаймизки, бу хайрли иш келажак ворислари таълим олаётган мактаблар ва халқ таълими муассасаларини янги ўқув йилига тайёрлашда катта роль ўйнайди.

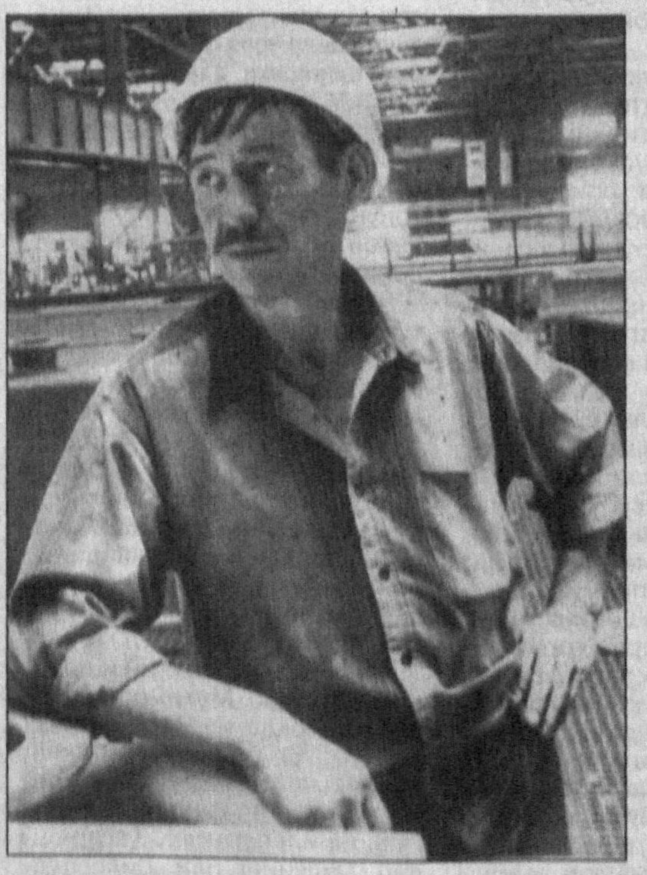

ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

Ангренда яна бир Ўзбекистон — Олмония қўшма корхонаси — "Каолин" заводини бунёд этиш ишлари жадал бормоқда. У Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларида ягона ҳисобланади. Корхона фойдаланишга топширилгач чинни саноати учун жуда муҳим хом ашё ҳисобланган каолинни хориждан олиб келишга чек қўйилади. Ушбу суратларда "Саноаттехмонтаж" трести монтажчиларидан Алексей Скородумов (юқорида чапда) ва монтажчи Денис Подрезовларни ҳамда Олмониянинг қўшма корхона қурилишида қатнашаётган "Баутцен" фирмаси шеф-муҳандиси Зигмар Шульц (пастда ўнгда) раҳбарлигидаги мутахассисларни иш устида кўриб турибсиз.

Владимир ПОРТНОВ олган суратлар.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ

янгиликлар, одамлар, воқеалар

27 МИНГ ТОННАГА ЕТДИ

Қуйичирчиқ туманида ҳам ғалла топшириш давлат буюртмаси бажарилди.

Туман хўжаликларида бу йил 11800 гектар майдонда серҳосил "Скифянка" навли буғдой етиштирилди. Уруғ эрта экилгани, суғориш ва озиқлантириш ишлари маромида бажарилганлиги сабабли ҳосил кутилганидан ҳам мўл бўлди. Ўрим-йиғим мавсумида далаларда 37 та "Нива" ва "Енисей" ҳамда 11 та "Кейс" русумли комбайнлар ишлади.

Ўрим-йиғимни сифатли ўтказиш юзасидан белгиланган барча тадбирлар изчиллик билан бажарилди. Туман хўжаликлари ҳар гектар ердан ўртача 34,5 центнердан хирмон кўтардилар. "Тошовул", Алишер Навоий номли ва Ҳамза номли хўжаликларда эса ҳосилдорлик 35—40 центнерни ташкил этди. Туман бўйича давлат омборларига 27 минг тоннадан ошириб сара дон етказиб берилди.

Шу кунларда ўрим-йиғимни жадал давом эттириш билан бирга ғалладан бўшаган далаларга такрорий экинлар экиш ҳам авж олдирилмоқда.

Рафиқ ТУРСУНОВ.

ШАҲАРЛИКЛАР ДАСТУРХОНИГА

Тошкент вилояти ҳокимлиги аҳолини деҳқончилик маҳсулотлари билан кўпроқ баҳраманд этиш мақсадида анъанавий савдо ярмаркаларини ташкил этишга киришди.

Сентябрь ойининг охиригача давом этадиган мазкур ярмаркалар пойтахтимизнинг Юнусобод ва Сирғали туманлари деҳқон бозорларида очилади. Уларда сотиладиган маҳсулотлар ўзининг сифати ва нисбатан арзонлиги билан харидорларда қизиқиш уйғотиши табиий.

Д. НЕЪМАТОВ.

ДЕҲҚОНЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Кейинги вақтда "Олмалиқбозор" ҳиссадорлик жамиятида сотувчи ва харидорлар учун қулайлик яратишга жиддий эътибор берила бошланди.

Шаҳардаги марказий бозорда 170 та мавсумий янги савдо растаси ўрнатилди. "Ойдин" даҳасида янги бозор очилди. Йигирмата деҳқон ва фермер хўжалиги билан маҳсулот қабул қилиб олиш бўйича шартнома тузилди. Дастлабки қишлоқ хўжалик маҳсулотлари Олмалиқ бозорларида сотила бошланди.

Н. ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири.

ИНСТИТУТДА ЯНГИ БЎЛИМЛАР

АНГРЕНДАГИ Тошкент вилоят давлат педагогика институтида янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрилмоқда. Бу йил халқ хўжалигининг кадрларга бўлган талабини ҳисобга олиб янги бўлимлар очилди, эскилари қайта тикланди. Айниқса, сиртқи бўлимда катта ўзгаришлар бўлди.

Чунончи, тарих ва давлат ҳуқуқлари асослари, ўзбек тили ва адабиёти, бошланғич таълим услубияти бўлимлари қайта тикланди. Бу ўқув йилида янги бўлимларга юзлаб талабалар кириш истагини билдиришди.

Келажакда олий ўқув юрти ҳузурида академик ва касб-ҳунар коллежларини очиш ҳам назарда тутилмоқда. Бунга ҳозирнинг ўзидаёқ тайёргарлик ишлари қизғин бошланиб кетди.

Мунаввара ИСАҚУЛОВА.

"ЮБИЛЕЙ", "ЙЎЛЧИ"...

Булар Ангрен шаҳрида янги очилган болалар оромгоҳларининг номлари. Уларнинг биринчиси бундан бир ҳафта олдин шаҳардаги кулолчилик корхонаси ишчи-хизматчиларининг 300 дан ортиқ фарзандларини ўз бағрига олди. Оромгоҳда болаларнинг ёзги таътили самарали ўтиши учун барча қулайликлар яратиб берилган.

"Йўлчи" оромгоҳи эса Қамчиқ довонида йўл қурилишига ҳисса қўшаётган махсус "Автойўлтаъмир" бошқармаси маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитасининг саъй-ҳаракатлари билан барпо этилди. Илгари Янгиобод кон бошқармасига қарашли бўлган, лекин, кейинчалик қаровсиз ҳолга тушиб қолган бу маскан қайта тикланди. У шу йилнинг 15 июлидан ишлай бошлади. Ҳозир бу оромгоҳда йўл қурувчиларнинг 300 нафарга яқин ўғил-қизлари ҳордиқ чиқармоқдалар.

Машкура ЗОҲИДОВА.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ
янгиликлар, одамлар, воқеалар

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ – ФАОЛИЯТИМИЗ МЕЗОНИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

лари тўғрисида» ва «Чет эл инвесторлари ҳуқуқларининг кафолатлари ва уларни ҳимоя қилиш чоралари тўғрисида» иккита янги қонуннинг қабул қилиниши, жаҳоннинг 35 мамлакати билан савдо-иқтисодий ҳамкорликда қулай шарт-шароит яратиб бериш тўғрисида битим имзолангани, Вашингтонда Ўзбекистон-Америка комиссиясининг биринчи мажлиси ўтказилгани, АҚШ, Япония, Исроил каби бир қанча мамлакатларда қатор конференция ва бизнес-семинарлар ташкил этилгани ёрқин мисол бўла олади.

Халқаро валюта фонди, Жаҳон банки, Халқаро молия корпорацияси, Европада ҳамкорлик бўйича комиссия, Осиё банки каби бир неча халқаро молия ташкилотлари билан ҳамкорлигимиз сезиларли даражада мустаҳкамланди.

Шу йилнинг ўзида Жаҳон банкининг Директорлар кенгаши корхоналарни ташкилий ўзгартириш ва хусусийлаштиришдан сўнг қўллаб-қувватлаш лойиҳаси бўйича 28 миллион долларлик маблағ ажратиш ҳақидаги битимни имзолади. Тошкент шаҳрининг санитария ҳолатини янада яхшилаш ва соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантириш лойиҳалари бўйича иш давом этмоқда.

Осиё ривожланиш банки билан транспорт инфратузилмасини такомиллаштириш, маориф ва қишлоқ хўжалиги соҳаларини ривожлантириш борасида лойиҳалар тайёрлаш ва амалга ошириш хусусида келишувга эришилди. Умумтаълим мактаблари учун дарслик ва ўқув адабиётлари чиқариш тизимини такомиллаштириш бўйича 40 миллион долларлик имтиёзли кредит ҳақида шартномалар қабул қилинди.

Ташқи савдо фаолиятида, экспорт ва импорт тизимида рўй бераётган ижобий силжишлар ҳақида ҳам тўхталиб ўтмасак бўлмайди. Биринчи ярим йилликда ташқи савдо оборотининг сальдо қолдиғи ижобий бўлиб, у 200 миллион АҚШ долларидан ортди. Айни вақтда олтин-валюта заҳираларимиз сақлаб қолинди. Мамлакатнинг тўлов баланси мустаҳкамланди.

Юқори даражада қайта ишланган маҳсулотларни экспорт қилиш тамойили янада кучайди. Хусусан, механик асбоб-ускуналарни экспорт қилиш 4,5 марта, электр жиҳозлар, жумладан, телевизорлар, видеомагнитофонлар ва аудиотехника экспорти — 2,6 марта, трикотаж матоларини четга сотиш — 2 мартадан зиёд ортди.

Бошқа маҳсулотлар — автомобиллар, кимёвий бўёқ ва лаклар, гиламлар ва бошқа буюмлар экспорти ҳам кўпайиб бормоқда. **Импорт тизимида 70 фоиз маҳсулот ишлаб чиқариш — техника йўналишига тўғри келади. Шундан 48 фоиздан кўпроғи машина ва ускуналардир. Бу тамойилни келажакда ҳам мустаҳкамлаш зарур.**

Бешинчидан. Жорий йилда 1998 йилнинг бош вазифаси деб эълон қилинган оила манфаатларини рўёбга чиқаришни таъминлаш бўйича Давлат дастурини бажаришга алоҳида эътибор берилди.

Оилаларнинг, аҳолининг ва ҳар бир инсоннинг фаровонлигини таъминлаш борасида ҳукумат томонидан қандай аниқ, амалий ишлар қилинди?

Биринчидан, оилавий муносабатларнинг қонуний асосларини такомиллаштириш, оила манфаатларини қонуний муҳофаза қилиш, оналик ва болалик ҳуқуқини таъминлаш бўйича фаол иш олиб борилмоқда. Умумхалқ муҳокамасидан кейин Ўзбекистон Республикасининг Оила Кодекси қабул қилинди.

Қорақалпоғистон Вазирлар Кенгаши, кўплаб вилоят ҳокимликларида оилавий муносабатлар муаммоси билан шуғулланадиган хўжалик ҳисобида ишлайдиган маслаҳат хизмати ташкил этилди. Республика аҳолисини ҳуқуқий тарбиялашни яхшилаш, оилавий низолар ва ажралишлар тўғрисидаги суд амалиётини ўрганиш борасида фаол иш олиб борилмоқда. Олий суд Пленуми бу йўналишдаги ҳуқуқий ишларни яхшилаш бўйича таклифларни кўриб чиқиши керак.

Иккинчидан, оиланинг ижтимоий манфаатларини таъминлаш, соғлиқни муҳофаза қилиш, оила аъзоларининг маълумот даражасини юксалтириш учун зарур шарт-шароит яратиш соҳасида ҳам ижобий силжишлар бор.

Болалардаги туғма касалликларнинг олдини олиш ва камайтириш бўйича дастур қабул қилинди. Қишлоқ врачлик пунктларини зарур ускуналар билан жиҳозлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Оилавий жисмоний тарбия ҳаракатини кенгайтириш борасидаги ишлар фаоллашмоқда, миллий спорт турлари ва халқ ўйинлари бўйича олимпиадалар ўтказилмоқда.

Учинчидан, оиланинг иқтисодий манфаатларини, бандлик даражасини таъминлаш, уй меҳнати ва турмуш шароитини яхшилаш чора-тадбирлари кўрилмоқда.

Бандлик ҳудудий дастурларига мувофиқ ўтган давр мобайнида 183 минг янги иш ўрни ташкил этилди. Шундан 112 мингтаси қишлоқ жойларида эканини диққатга сазовордир. 1600 нафар ногирон, 7 минг нафарга яқин ёш болали аёллар ишга жойлаштирилди.

Ижтимоий соҳа объектларини ишга тушириш ҳажмлари оила манфаатлари бизнинг мамлакатимизда нақадар устувор эканига яққол мисол бўла олади. Биринчи ярим йилликда 4 миллион квадрат метр уй-жой қуриб битказилди. 2,5 минг километр газ, 1000 километрдан зиёд сув узатиш тармоқлари ишга тушди, бир сменада 7 минг кишига хизмат қиладиган шифохона ва бошқа иншоотлар фойдаланишга топширилди.

Жорий йилнинг 1 июлидан ойлик маош ва стипендиялар ўртача 1,5 баравар, пенсиялар эса 1,6 баравар оширилди.

Тўртинчидан, оиланинг маънавий-ахлоқий асосларини такомиллаштириш ҳамда маданий манфаатларини таъминлаш учун етарли шароит яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Республика матбуоти саҳифаларида оила маънавиятини юксалтиришга хизмат қилувчи янги рукнлар очилди. Радио ва телевидение орқали бу мавзуга бағишланган кўрсатув ва эшиттиришлар мунтазам бериб борилмоқда. Оила байрамларини, турли кўргазма ва кўрик-танловларни ўтказиш анъанага айланиб қолди.

Олий ўқув юртларида таълим олаётган ёш оилаларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тадбирлари ишлаб чиқилди.

Оила муаммоларининг илмий, ижтимоий тадқиқотини чуқурлаштиришда Оила илмий-амалий марказининг ташкил қилиниши катта аҳамиятга эга.

Ҳукумат, маҳаллий ҳокимият органлари оила манфаатларини ҳимоя қилишга қаратилган дастурий тадбирларнинг бажарилишини қаттиқ назорат қилишлари, оилани мустаҳкамлаш, унинг моддий фаровонлигини оширишга ёрдам бераётган жамоат ташкилотлари, маҳалла қўмиталарини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашлари зарур. **Бирон-бир раҳбарнинг эгаллаб турган лавозимига лойиқ ёки нолойиқ эканини биз айнан мана шу нуқтаи назардан, яъни шаҳар ва қишлоқ, туманларнинг ижтимоий қиёфаси, оилаларнинг турмуш тарзи қандай ўзгараётганига қараб баҳолаймиз.**

Муҳтарам дўстлар!

Жорий йилнинг ўтган даври ва умуман кейинги йилларни сарҳисоб этарканмиз, эътиборингизни қуйидаги масалаларга қаратмоқчиман.

Мамлакатимизда маош вақтида тўланаётгани, нафақа ва тўловлар кечиктирилмай берилаётгани биз учун табиий ҳолга айланаётганига эътибор ҳам бермай қолдик. Ваҳоланки, қатор ҳамдўстлик давлатларида иш ҳақи ва нафақаларнинг ўз вақтида берилмаслиги, ночорликдан натура тўлови жорий қилинаётгани, яъни иш ҳақи гўшт, буғдой, айрим жойларда ҳатто четдан келтирилган бананлар ва бошқа маҳсулотлар шаклида тўланаётгани ҳам бор ҳақиқат.

Мамлакатимизда ўзаро тўловларни жиловлаш ва хавфли чегарадан ўтиб кетмаслиги, изчил иқтисодий ривожланишни таъминланмоқда. Инфляция ва давлат бюджети камомади белгиланган даражада сақланиб қолмоқда. Ички ва ташқи давлат қарзи ҳажми ялпи ички маҳсулотнинг 5 фоизини ташкил этмоқда, холос.

Буларнинг барчасини макроиқтисодий мутаносибликнинг яққол далили деб қабул қилсак, ҳеч қандай муболаға бўлмайди.

Бир сўз билан айтганда, мамлакатимизда эришилган ривож суръатлари, молиявий ва ижтимоий барқарорлик биз танлаган ва олиб бораётган ислоҳот ва янгиланиш сиёсати тўғри эканлигининг исботидир.

Ҳурматли мажлис қатнашчилари!

Мен бугунги фурсатдан фойдаланиб, ўзларининг фидойи меҳнатлари билан жорий йилда ғалладан юксак ҳосил етиштирган миришкор деҳқонларимизга, қишлоқ хўжалиги ходимларига мурожаат қилиб, уларга ўзимнинг самимий миннатдорлигимни изҳор этишдан ғоят мамнунман. Улар ҳозирга қадар давлатга 2 миллион 100 минг тонна ёки ўтган йилдагига нисбатан 300 минг тонна кўп ғалла топширib, Ўзбекистонимизнинг ғалла мустақиллигига катта ҳисса қўшдилар.

Бу улкан хирмон, бу ютуқ, энг аввало, қишлоқда олиб борилаётган изчил иқтисодий ислоҳотлар, замонавий агротехнологиялар ва техника қўлланиши, уруғ танлаш ва етиштириш соҳасидаги илғор дунё тажрибасидан фойдаланиш, деҳқончилик маданиятини ўстириш натижасида қўлга киритилди.

Ўз меҳнати, қадоқ қўллари билан бу бойликни яратаётган ва мамлакатимиз халқининг ризқи-рўзини таъминлаётган ғаллакорларимизни яна бир бор чин қалбимдан табриклайман.

Албатта, эришилган ютуқлардан кўз юмиб бўлмайди. Аммо ҳозир биз бу хусусда эмас, балки ҳаммамизни ташвишлантираётган муаммолар ҳақида кўпроқ фикр юритсак тўғри бўлади, деб ўйлайман.

Мавжуд вазиятни танқидий баҳолар эканмиз, ислоҳотлар йўлида дадил боришимизга халақит бераётган, бизни орқага сураётган муаммоларнинг туб сабабларини аниқлаш, улардан тегишли хулоса чиқариш жуда муҳимдир.

Тўғри, мазкур муаммолар ва уларнинг ечими ҳақида кўп гапирганмиз. Афсуски, амалий ишга ўтишимиз жуда қийин бормоқда. Шунинг учун ҳам мавжуд камчиликлар ва нуқсонлар, уларни бартараф этиш учун нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида қайта-қайта гапиришга мажбур бўлмоқдамиз.

Хўш, бу нуқсонлар нималардан иборат?

Биринчидан. Бозор иқтисодиёти асосларини яратишга қаратилган ислоҳотлар жараёни бошланганига қарийб 7 йил бўляпти. Лекин, давлат ходимларимизнинг, аввало барча даражадаги раҳбарларнинг тафаккури катта қийинчиликлар билан жуда секин ўзгармоқда. Ҳаётимизнинг янги шарт-шароитларини эски, қотиб қолган услуб ва йўл-йўриқларга бўйсундириш ва мослаштиришга уриниш яққол кўзга ташланмоқда.

Ўзларингиз бир эътибор беринг. Республикамизда мазмун-моҳиятига кўра бозор иқтисодиёти талабларига мос тушадиган тамоман янги иқтисодий муносабатлар шаклланмоқда. Эски режали бошқариш ва тақсимлаш, маъмурий-буйруқбозлик тизими ўтмишга айланмоқда. Госплан, Госснаб деган идоралар ҳам, лимит, фонд деган тушунчаларга ўрин қолмади. Ишлаб чиқаришни бошқариш ва ташкил этишнинг бутунлай янги, бозор иқтисоди талабларига жавоб берадиган тизими шаклланмоқда.

Янги молия бозори, банк тизими, бозор инфратузилмаси ташкил этилди, фонд бозори ишлаб турибди. Корхоналар ўз фаолиятини янги бозор қоидалари ва механизмларига суяниб қайта ташкил этмоқда. Аммо, афсуски, яна такрорлайман, кўпгина одамлар, аввало раҳбар ходимлар ҳамон эскича фикрлашмоқда.

Бунинг сабаби эса битта, кимлардир эски оқим таъсирида қолмоқда, кимдир ўзи жуда кўникиб қолган эски замонни қўмсаяпти. У замон қанақа замон эди — ўзларинг яхши биласизлар. Маркетинг, менежментнинг замонавий услублари ҳеч кимни қизиқтирмас, янги-янги харидор ва бозор топиш, рақобатбардош маҳсулот тайёрлаш, бунинг учун ишлаб чиқаришни янгилаш ва модернизациялаш лойиҳаларининг молиявий манбаларини қидириб топиш, кредит ҳақида ҳеч ким бош қотирмасди. Кескин рақобат шароитида ўнгланиш йўлларини излаш, кишиларнинг қўлини ишдан совутмаслик учун меҳнатига яраша маош тайинлаш, иш шароитини яхшилаш, замон талабига қараб ишлаш ҳақида гапирмаса ҳам бўлади.

Маъмурий-буйруқбозлик, тақсимлаш тизими амал қилган даврларда ҳеч кимга керак бўлмаган маҳсулотлар босиб кетар ва бундан келадиган зарар давлат ҳисобидан қопланар эди.

Минг афсуски, мана шундай қарашлар, шўролар замонидан қолган, ташаббус, тадбиркорликдан мутлақо йироқ боқимандалик кайфияти бизга панд бермоқда.

Ҳали-бери, давлат нарх-наво билан мунтазам кураш олиб бориши керак, бозор нархларини назорат қилиш керак, маҳсулоти сотилмаса ҳам маошнинг вақтида тўланишига кафолат бериши керак, деб бизга ақл ўргатувчилар орамизда йўқ эмас.

Маҳсулотини бозор кўтармаётган бўлса ҳам, отнинг калласидек маош олаётганлар ҳам кам эмас.

Мана шунақа кайфият билан юрганларга қаратиб, қаттиқ, қатъий сўзларни айтишга мажбурман. Бутун маърифатли дунё тан олган ва риоя қилаётган, бугунги замоннинг ўзи тақозо этган янги принциплар, қонунларни тушунмайдиган, қабул қилмайдиган шахслар, амалпарастлар энди бизга халақит бермасин, четкага чиқсин. Ўрнини ёшларга, илғор фикрловчи мутахассисларга бўшатиб берсин.

Иккинчи муҳим масала. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш, кўп қиррали иқтисодиётни шакллантириш, хусусий тадбиркорликни рағбатлантириш дастурини амалга ошириш бўйича кўрилаётган барча чора-тадбирларга қарамасдан, реал мулкдорлар пайдо бўлиш жараёни суст кетмоқда. Қайта такрорлайман, реал мулкдорларнинг пайдо бўлиш жараёни суст кетмоқда. Бу, хусусан, қишлоқ хўжалиги, саноат, капитал қурилиш соҳаларида кўзга яққол ташланмоқда.

Тан олишимиз керакки, хусусийлаштириш ва акциялаш кўп ҳолларда хўжакўрсинга ўтказилиб, бу тадбир биз кутган натижани бермаяпти. Корхоналарни бошқариш тизимида туб ўзгаришлар йўқ.

Афсуски, корхоналар ва тармоқларни бошқариш тизими эскилигича қолмоқда. Биз бугун хусусийлаштирилган корхоналарнинг ҳақиқий эгалари бор, деёлмаймиз. Нега деганда ҳақиқий эга корхонасидаги иш сифатига, унинг молиявий аҳволи, истиқболига бефарқ қараб туролмайди.

Талай концерн ва корпорациялар раҳбарлари, энг аввало, директорлар корпуси айтганим-айтган, деганим-деган қабилида ишлашга одатланганлар. Улар ҳукмронлик ваколатларидан ажралиб қолишдан, ислоҳотлардан, ўзгаришлардан чўчийдилар.

Айрим раҳбарларимизнинг акциялаштирилаётган корхоналарнинг низомий жамғармасида давлат ва жамоа мулки ҳиссасини мумкин қадар кўпроқ сақлаб қолишга уринаётганлари мана шу қўрқув оқибатидир.

Ўйлайманки, бу масалада Вазирлар Маҳкамаси аниқ бир қарорга келиши зарур.

Хўш, бундай вазиятдан ва боқимандалик кайфиятидан халос бўлишнинг йўли борми? Албатта бор.

Биринчидан, акцияларнинг давлат улуши 25 фоиздан, жамоа улуши 26 фоиздан ошмаслиги ҳақидаги Фармон бандларининг сўзсиз бажарилишини таъминлаш зарур.

Иккинчидан, мазкур корхоналарда мулкнинг давлат улушини бошқариш механизмларини шакллантириш баробарида, қонунларимизда кўзда тутилганидек, ҳиссадорларнинг кенгашларини тузиш зарур. Токи улар амалда ҳиссадорлик жамиятларини бошқаришнинг олий органига айлансинлар. Ҳиссадорлар йиғилишидан йиғилишигача бўлган вақт мобайнида бошқарув кенгаши фаол ишласин. Биз албатта шунга эришмоғимиз керак. Шунга эришганда бундай корхоналарнинг раҳбарлари ҳиссадорлик йиғилишига ва умумий кенгашига бўйсуниши шарт.

Учинчидан, аввало биржа фондида, эркин савдода фуқароларга, шу жумладан хорижий инвесторларга сотиш учун мўлжалланган акциялар пакети реализациясини тезлаштириш зарур. Бу акциялар шунчаки қоғоз эмас, том маънода қимматли қоғоз бўлмоғи керак. Токи ҳар бир акцияси учун акциядор дивиденд, даромад олсин. Акция савдосининг сўнгги икки талабига тўлиқ амал қилинган тақдирдагина корхона ҳақиқатдан ҳам акциялашган ҳисобланади.

Тан олишимиз керакки, тармоқлар, корхоналар раҳбарлари инвесторлар, авваламбор хорижий инвесторлар диққат-эътиборини ўзларига жалб қилолмаяпти. Акцияларнинг эркин савдога мўлжалланган салмоқли қисми ўз харидорини тополмаётганини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Акциялар савдосини ташкил этиш, энг аввало, Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш Давлат қўмитаси, унинг жойлардаги бўлимлари вазифасидир. Давлат мулк қўмитаси бошқош бўлиб, ушбу ишларни охирига етказсин.

Ҳукумат (Ў. Султонов) мазкур масалани кўриб чиқиб, уни ҳал этиш механизмларини ишлаб чиқиши лозим. Кўрилган чора-тадбирлар ҳақида бир ой вақт ичида ҳисобот берилсин.

Фонд бозори, айниқса иккиламчи бозор ривожини тезлаштиришга, аҳоли кенг қатламларини фонд бозорига жалб этишга эътиборни кучайтириш зарур. Корхоналарни акциялаштиришга хорижий сармояларни жалб этишнинг, Ўзбекистон фонд бозорининг халқаро капитал бозорига кириб боришининг аниқ чора-тадбирларини ишлаб чиқишнинг пайти етди, деб ўйлайман.

Биз мамлакатимизга кенг кўламда хорижий инвестициялар киритилиши тарафдоримиз, бу мақсад биз учун устувор сиёсатдир.

Оммавий хусусийлаштириш механизми сифатида корхоналарни акциялаштириш ва бошқариш ишига хусусийлаштириш инвестиция фондларини кенг кўламда, қўрқмасдан жалб этиш керак. Бунинг учун ўз жамғармалари ва акцияларини хусусийлаштириш инвестиция фондларига ва хусусийлаштирилган корхоналарга қўювчилар ҳуқуқ ва манфаатларини кафолатлайдиган мустаҳкам ҳуқуқий замин даркор.

Шуни ҳам назардан соқит қилмаслик керакки, инвестиция фондлари ва уларни бошқарадиган компанияларнинг сунъий молия пирамидаларига айланиб кетишининг олдини олиш учун барча чора-тадбирларни кўрмоқ зарур. Бу ҳам бевосита Мулк қўмитасининг вазифасига киради.

Яна бир катта муаммомиз. **Кўп корхоналарнинг молиявий аҳволи ҳамон оғир бўлиб қолаётгани бизни қаттиқ ташвишлантиряпти.** Ўзаро тўловлар аҳволи ҳам қониқарли эмас. Корхоналарнинг жўнатилган юклар, бажарилган иш ва кўрсатилган хизмат бўйича муддати ўтказиб юборилган дебиторлик қарзи жорий йилнинг 1 июнь ҳолатига кўра 75 миллиард сўмни, кредиторлик қарзи эса 87 миллиард сўмни ташкил этди.

Дебиторлик қарзининг ўсишига йўл қўяётган масъул шахсларнинг, корхона раҳбарларининг бу номақбул иш учун бевосита жавобгар эканликларини яна бир бор эслатмоқчиман. Мен учун давлат тартиби — аввало тўлов тартибларига риоя қилишдан бошланади.

Дебиторлик қарзларининг мавжудлиги шу ташкилотлар учун ўз айланма маблағларининг етишмаслигига олиб келмоқда. Ишлаб чиқаришни ривожлантириш ва техник қайта жиҳозлашни орқага сурмоқда.

Бундан ташқари, айланма маблағларнинг каттагина қисми ҳамон якунланмаган ишлаб чиқаришга, ишлаб чиқариш заҳираларига, тайёр маҳсулот заҳираларига жалб этилиб, ҳаракатсиз туриб қолмоқда. Шу билан бирга, айланма маблағлар ҳамон тижорий режада кўзда тутилмаган тадбирларга сарфланмоқда.

Бундай ўзбошимчаликнинг жавобгарлиги борми-йўқми? Айланма маблағларнинг сақланиши ва ўз вақтида тўлдириб борилиши ҳақидаги Фармоннинг кучи қаерда қолди? Мазкур Фармонга биноан, айланма маблағларнинг сақланиши, аниқ мақсадларда фойдаланиши ва ўз вақтида тўлдириб борилиши учун вазирликлар, идоралар, концернлар, корпорациялар, ассоциациялар, холдинг компаниялар раҳбарлари ёки уларнинг иқтисодий масалалар бўйича муовини, корхоналарнинг ўзида эса директорлар, уларнинг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосари ва бухгалтерлар шахсан жавобгар эканликлари кўрсатилганми, йўқми?

Республика Бош Прокурори (Б. Мустафоев), Марказий банк бошқаруви раиси (Ф. Муллажонов), Молия вазири (Ж. Сайфиддинов) бу саволга жавоб беришлари зарур.

Корхоналар акцияларини сотиш ҳисобидан айланма маблағларни тўлдириб боришнинг яна бир манбаидан фойдалана олмаяпмиз. Биз фақат бу 1998 йил мобайнида, истисно тариқасида, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга сарфлаш шарти билан акциялар савдосининг жами тушумини корхоналар ихтиёрида қолдирдик.

Аммо, ярим йиллик якуни натижаларига қараганда барча корхоналар ҳам мана шу имкониятдан фойдаланишга шошилмаяптилар. Акс ҳолда «Ўзмашсаноат» корхоналари ўз акцияларини — 66,7 фоиз, «Ўзэлтехсаноат» — 66,4 фоиз, «Ўзқурилишматериаллари» — 68,1 фоиз, «Ўзгўштсаноат» — 66,2 фоиз, «Маҳаллий саноат» тизими — 65,2 фоиз, «Ўзавтойўл» — 60,5 фоиз, «Ўзагроқурилиш» — 56 фоиз, «Ўзбектрансқурилиш» — 56 фоиз миқдорида реализация қилганини, сотганини қандай изоҳлаш мумкин?

«Ўзавтосаноат», «Ўзсувқурилиш» каби уюшмалар корхоналари шу кунга қадар ўз акцияларининг ярмини ҳам сотгани йўқ. «Ўзпаррандасаноат» уюшмаси қайта тузилганидан сўнг ўзининг потенциал ресурсида 1 миллиард сўмликдан ошиқроқ сотишга мўлжалланган акциялари бўлатуриб, бор-йўғи 7,4 миллион сўмлик ёки 1 фоиздан ҳам кам акция сотган.

Шу сабаблар туфайли, эркин сотишга мўлжалланган, шу жумладан хорижий инвесторларга ҳам сотиладиган акциялар ресурси, яъни сотилмаган жами акциялар ҳажми 53 миллиард сўмдан ошиб кетди. Табиий савол туғилади, айланма маблағларнинг ўрнини тўлдириш учун яна қандай манба керак? **Вазирлар Маҳкамаси (Ў. Султонов, В. Чжен) бу масалани синчиклаб ўрганиб чиқсин ва яқин кунлар ичида корхоналар акцияларини сотишни тезлаштиришга доир аниқ таклифлар киритсин.**

Корпорация, концерн, компания, фирма, корхона ва ташкилотлар раҳбарлари қулоғига қуйиб олсин — улардан сўроқ қаттиқ бўлади.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Эътиборингизни қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришга доир чора-тадбирлар мажмуи ижросига қаратмоқчиман. Олий Мажлиснинг охирги сессиясида қишлоқда аграр ва иқтисодий муносабатларни тубдан ўзгартиришга доир қатор қонунлар қабул қилдик. Ер Кодекси, «Қишлоқ хўжалиги кооперативи», «Ширкат хўжалиги тўғрисида», «Деҳқон хўжалиги тўғрисида» қонунлар, биринчи ўқишдаги «Давлат ер кадастри тўғрисида»ги Қонун шулар жумласидандир.

Қишлоқ хўжалигини ислоҳ этишнинг 2000 йилгача бўлган махсус дастури тасдиқланди. Куни кеча Вазирлар Маҳкамаси қишлоқда изчил ва дадил ислоҳот ўтказишнинг ҳуқуқий асосларини белгилаб берувчи меъёрий ҳужжат қабул қилди.

Халқ биздан амалий ишларни кутмоқда. Муҳими шундаки, қишлоқда ислоҳот ўтказилаётганда расмиятчиликка, кўзбўямачиликка йўл қўйиб бўлмайди. Гап қишлоқда амалга оширилаётган туб ўзгаришлар, мулкнинг пай, оила пудрати, узоқ муддатли ижарага асосланган мутлақо янги аграр ва иқтисодий муносабатларни шакллантириш, қишлоқда кооперативлар тузиш эвазига деҳқон хўжалигининг янгича турини ташкил этиш, деҳқон ва фермер хўжаликларини, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳақида бормоқда.

Мазкур барча чора-тадбирларни амалга ошириш учун қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш билан шуғулланадиган махсус республика комиссияси, бу комиссия қошида ишчи ҳайъати тузилган. Қабул қилинган қарор ва бошқа меъёрий ҳужжатлар ижросини назорат қилиш, қишлоқ хўжалигини босқичма-босқич ислоҳ қилиш учун барча шарт-шароитни муҳайё этиш — мазкур комиссиянинг бош вазифаси этиб белгиланган.

Барча янгиланишлардан кутилган асосий мақсад — мулк эгасини шакллантириш, уни тарбиялашдан иборат. Қишлоқда мулк эгаси пайдо бўлиши лозим. Мулк эгасининг оёққа туриши ҳамда унинг жаҳон бозорларига чиқиши учун барча шарт-шароитни яратиб беришимиз лозим.

Бугун яна бир энг муҳим масалага тўхтамасдан ўтолмайман. **Бу, энг аввало, кичик ва ўрта бизнес тараққиётини рағбатлантиришга оид масаладир.** Барча янгиланишларимиз натижаси бутунлай кичик ва ўрта бизнеснинг ҳолати ва унинг тараққиёт даражасига боғлиқ эканини такрорлаб ўтиришга зарурат бўлмаса керак. Ислоҳотлар тақдири, охир-оқибатда эса — кишиларимиз фаровонлиги ва мамлакатимизнинг гуллаб-яшнаши кичик ва ўрта бизнес тараққиёти орқали ҳал қилинади.

Бу ўринда мазкур масала фақатгина иқтисодий масала эмаслигини унутмаслик зарур. У муҳим ижтимоий-сиёсий масала ҳам ҳисобланади. Чунки у жамиятимизнинг иқтисодий ҳаётидагина эмас, сиёсий ҳаётида ҳам етакчи ўрин эгаллаши лозим бўлган мулкдорлар синфини барпо этиш билан бевосита боғлиқдир.

Биринчи ярим йилликнинг ўзидагина ҳукумат доирасида хусусий тадбиркорлик, кичик ва ўрта бизнес тараққиётини рағбатлантиришга қаратилган бир қанча муҳим қарорлар қабул қилинди.

Мен 1998 йил 9 апрелдаги Фармонни, Вазирлар Маҳкамасининг кичик ва ўрта тадбиркорлик ривожини рағбатлантириш механизмини такомиллаштириш ҳақидаги қарорини, Ўзбекистон Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатасини мустаҳкамлаш бўйича мустақил Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмасини ташкил этиш ҳақидаги қарорларни назарда тутяпман. Вилоятларда кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватловчи, хўжалик ҳисобидаги Ахборот-маслаҳат марказлари ташкил этилди.

Республикада кафолат ва имтиёзлар беришнинг кенг тизимини барпо этиш, (Халқаро молиявий институтларнинг халқаро молия корпорацияси, Европа қайта қуриш ва тараққиёт банки, Осиё тараққиёт банки) махсус кредитларини, шунингдек хорижий банклар ва тадбиркорликни қўллаб-қувватловчи турли жамғармаларнинг бевосита кредитларини жалб этиш ҳисобидан кичик ва ўрта бизнесни жадал ривожлантириш учун ғоят мақбул шароит яратилди.

Шунинг учун ҳам бу чора-тадбирларнинг бажарилиши ҳукуматнинг қаттиқ назорати остида бўлиши лозим. Бу иш кичик ва ўрта тадбиркорлик бўйича ҳукумат комиссиясининг асосий вазифаси ҳисобланади.

Шуни алоҳида таъкидламоқчиманки, биз мамлакатимиз тараққиёти, демократик ўзгариш ва янгиланишлар, жамиятимизни ислоҳ қилиш истиқболларини белгилар эканмиз, энг аввало хусусий мулк эгаларининг мана шу тоифасига, бу тоифанинг амалга оширилаётган ўзгаришларда тутган етакчи ўрнига суянишимиз лозим.

Кейинги масала. Шуни эътироф этиш лозимки, сўнгги йилларда бозор инфратузилмасини ташкилий асослари яратилди. Банклар, суғурта ва лизинг компаниялари тармоғи барпо этилди, турли фонд институтлари — биржалар, брокерлик идоралари, инвестицион фондлар, депозитарийлар, фонд ва улгуржи савдо магазинлари ҳамда бозор иқтисодиётига хос бўлган бошқа тузилмалар пайдо бўлди.

Айни пайтда шуни ҳам тан олиш лозимки, ташкил этилган кўпгина бозор тузилмалари шаклан бозор тузилмаси ҳисоблансa-да, моҳият эътиборига кўра ўз номига жавоб бермайди. **Банк тизими заиф ҳолда қайта қурилмоқда, суғурта бозори ривожланмаган. Хомашё ва материаллар бўйича биржа савдосининг ўрни сезилмаяпти.** Корхоналар фаолияти илгаригидаги каби анъанавий шаклланган маҳсулот етказиб берувчиларга боғлиқ бўлиб қолмоқда. Истеъмолчи корхоналарнинг хомашё етказиб берувчи корхоналарга қарамлиги ҳамон сақланиб қолган. Эски тақсимот тизими, лимит ва фондларни қўмсаш ҳам мана шундан келиб чиқади.

Бозор инфратузилмаси институтлари фаолиятини ташкил этиш тизимини тубдан қайта кўриб чиқиш, уларнинг ўз вазифасини зарур даражада бажаришга халақит бераётган тўсиқларни олиб ташлаш лозим. Хомашё, материаллар ва капиталнинг ички бозорини жонлантириш керак.

Банкларнинг низом капиталини танқидий нуқтаи назардан қайта кўриб чиқиш пайти келди. Банкларнинг низом жамғармасида асосий ўринни акциядорлик капитали эгаллаши лозим. Банкларни уларнинг эгалари бошқариши керак. Банклар бошқарувида айнан ана шу банк эгалари бўлиши керак, банк ходимлари эса шартнома орқали ишлайдиган хизматчилар бўлиб қолиши лозим. Бир сўз билан айтганда, банкларимизни, жумладан, тижорат банкларини мансабдорлар зўравонлигидан қутқариш зарур.

Биз бозор шароитида иқтисодиётни ривожлантиришнинг асосий йўли рақобат эканини доимо ёдда тутишимиз керак.

Маъмурий усуллар эмас, айнан рақобат фаол ҳаракатта чорлайди. Рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқаришни янгилаш ва ривожлантиришга, харажатлар, тан нархнинг қисқариб, натижада нархнинг арзонлашувига, омборларда ётган, ўтмай қолган маҳсулотнинг камайишига, янги бозор қидириш ва харидор учун курашни рағбатлантирувчи омилларни вужудга келтиради.

Бироқ шуни эътироф этишимиз лозимки, республикада ҳақиқий рақобат муҳити яратилмаган. Давлат монополиядан чиқариш қўмитаси ҳамда рақобат муҳитини шакллантириши лозим бўлган бошқа жамоат ташкилотлари заиф ишламоқда.

Тажриба шуни кўрсатяптики, саноат, қурилиш, коммунал хўжалиги, автомобил транспорти, ҳатто савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасидаги кўпгина корхоналар ҳамон монополист бўлиб қолмоқда.

Бу ҳол Ўзбексавдо, Ўзбекбирлашув, Маҳаллий саноат, Ўзмаишийуюшма сингари кўпгина тузилмаларни қайта ташкил этиш заруратини туғдирди. Бу ишни яна давом эттириш керак. **Вазирлар Маҳкамаси комплекслари айрим соҳаларни бошқарув тузилмаларини танқидий нуқтаи назардан қараб чиқиб, сунъий монополия тузилмаларини тугатиш, давлатга қарашли бўлмаган, хусусий тадбиркорлар етакчилик қиладиган товарлар, ишлар ва хизматларнинг кенг бозорини ташкил этиш бўйича таклифлар киритиши лозим.**

Рақобат муҳитини мустаҳкамлашда банкротлик институтини ривожлантириш, келажаги йўқ, иқтисодий ночор корхоналарни кескин тугатиш муҳим ўрин тутиши лозим. Корхоналарни елкада олиб юришга барҳам бериш керак. Улар эртами-кечми барибир банкротликка учрар экан, бу ишнинг тезроқ бўлгани маъқул.

Ҳукуматга Олий хўжалик суди билан биргаликда жорий йилнинг биринчи ярим йиллиги натижалари бўйича зарар кўриб ишлаётган корхоналар рўйхатини яна бир бор кўриб чиқиб, уларнинг тақдирини ҳал этишни топшириш зарур, деб ҳисоблайман.

Яна бир муҳим нарсага эътиборингизни қаратмоқчиман. Валюта курсимизни эркинлаштиришга оид масала ҳақида. Яқинда «Биржадан ташқаридаги валюта бозорини янада ривожлантириш ва эркинлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Фармон қабул қилинган бўлиб, унда 1998 йил 1 июлдан бошлаб ваколатли банклар Марказий банкнинг расмий алмашув курсига нисбатан 12 фоиз ушлаб қолиши, ваколатли банкларнинг валюта активларини ҳамда умуман биржадан ташқаридаги валюта бозорини мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбирлар белгиланган эди.

Қабул қилинаётган қарорларнинг маъноси шуки, республикада барча хўжалик субъектларининг талаб ва эҳтиёжларини қондира оладиган тўлақонли ва самарали ишлайдиган биржадан ташқаридаги валюта бозорини ташкил этиш учун имкон қадар зарур шарт-шароитлар яратиш лозим.

Бу вазифани ҳал этиш Марказий банк, Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки, Тижорат банклари ҳамда бошқа манфаатдор тузилмалар зиммасига юкланади.

Пировард мақсад шундан иборатки, Ўзбекистон бозорида ишлаётган ҳар бир киши валютани эркин конвертация қила олсин. Биз ўз олдимизга 2000 йилдан кечикмасдан халқаро валюта жамғармаси Битимининг саккизинчи моддасини имзолашни, миллий валютамизни амалда эркин конвертация қилишни таъминлашни вазифа қилиб қўйганмиз.

Бу мақсадга эришишда Халқаро валюта жамғармаси ҳамда Жаҳон банкининг ҳамкорлиги ва кўмагига катта умид боғлаймиз.

Бироқ, биз кўп нарса энг аввало ўзимизга боғлиқ эканини унутмаслигимиз лозим. **Миллий валютани конвертация қилишнинг муҳим шарти мамлакатга валюта тушумини кескин кўпайтиришдан иборат. Бунинг манбаи эса экспорт ҳисобланади.**

Яқин йилларда экспортни кескин кўпайтирган ҳолда мамлакатнинг ташқи савдо айланмасини икки бараварга ошириш зарур.

Республикада Экспорт салоҳиятини кенгайтириш дастури ишлаб чиқилиб, қабул қилинган. Энди уни сўзсиз бажариш жуда муҳимдир.

Шуни яна бир бор такрорламоқчиманки, биз экспортни ошириш ҳақида қанча гапирмайлик, ишлаб чиқаришни янгилаш ва модернизация қилиш, маҳсулотимизнинг рақобатбардош бўлишини таъминламасдан туриб, бунга эриша олмаймиз. Хорижий сармояларни жалб этиш йўли билан корхоналарни техник жиҳатдан қайта жиҳозлаш йўли билангина мақсадга эришиш мумкин.

Ҳамма жойда сармояга эга бўлган шерикларни қидириш керак. Қўшма корхоналар барпо этиш лозим. Биз фақат шу йўл билангина корхоналарнинг кучли рақобат шароитида ишлай олишини таъминлашимиз мумкин. Шу йўл билангина жаҳон бозорида маҳсулотимизга муносиб ўрин олиб беришимиз мумкин. Бу барча даражадаги раҳбарлар учун қонун бўлиши керак.

Азиз дўстлар!

Биз энг бошиданоқ ислоҳотлар номигагина эмас, инсон манфаатлари йўлида ўтказилишини аниқлаб олган, республикада жамиятимизнинг барча томонларини ислоҳ қилиш бўйича амалга оширилаётган ишларни ана шунга бўйсундирган эдик.

Мен сўнгги пайтда ижтимоий инфратузилмани, энг аввало, қишлоқ жойлардаги ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш бўйича қабул қилинган қарорларнинг сўзсиз бажарилиши катта аҳамиятга эга эканини алоҳида таъкидламоқчиман.

Қишлоқ аҳолисини ичимлик сув, табиий газ билан таъминлаш ҳам, қишлоқда тиббиёт пунктларини ва бошқа ижтимоий объектларни барпо этиш ҳам ниҳоятда муҳимдир. Аҳолининг ижтимоий заиф қатламларини, оилани қўллаб-қувватлаш ҳамда 1998 йил учун белгиланган ижтимоий дастурни бажариш ҳам асосий вазифа ҳисобланади.

Вилоятларда, туманларда бўлганимда, жойларнинг ўзида аҳвол билан танишганим, кишилар билан суҳбатларим бир томондан мени жуда қувонтиради. Аммо, айни пайтда кишини ташвишлантирадиган воқеалар ва мисоллар ҳақида ҳам гапиришга тўғри келади.

Обод қишлоқларни, янги қурилган уйлар ва йўлларни, янги ижтимоий объектларни, энг муҳими, одамлар юзидаги мамнуниятни кўрганимда, халқимиз ташаббускорлиги ва тинимсиз меҳнати туфайли мана шундай натижаларга эришаётган корхона ва ташкилотлар раҳбарлари, туман ва вилоятлар ҳокимлари ташаббускорлигидан қувонаман.

Ўз бурчини, ҳаётининг мазмунини тўғри англайдиган ана барча раҳбарлардан хурсандман ва уларни қўллаб-қувватлашга тайёрман. Фурсатдан фойдаланиб Ватанимиз гуллаб-яшнаши йўлида қилаётган меҳнатлари учун уларга самимий миннатдорлик билдираман.

Бироқ, айрим туман ва қишлоқларнинг ижтимоий ҳаётида ҳеч нарса ўзгармаётгани афсус ва надомат туйғуларини уйғотади. Баъзи раҳбарлар, мансабдор ва амалдорлар ўз мавқеидан шахсий мақсадга эришиш йўлида фойдаланиб, бурч ва вазифасини унутиб қўяётганини кўрганда кишин шундай ҳолга тушади. Расмиятчилик, тўрачилик, одамларни менсимаслик ва ўз вазифасига совуққонлик, бирон-бир ташаббус ва тадбиркорликнинг йўқлиги — буларнинг барчаси қонуний равишда жамоатчилик ғазабини ва норозилигини қўзғатади.

Бундай раҳбарлар ҳамма нарсанинг чеки-чегараси борлигини англаб етиши керак. Улар ҳаётда ҳеч нарса одамлар назаридан четда, сезилмасдан қолмаслиги ва эртами-кечми ўз баҳосини олишини тушунишлари даркор. Бу нуқсонларга қарши Президент ва ҳукуматгина эмас, барча ҳалол кишилар, юртимизнинг ҳақиқий ватанпарварлари, фидойилари, кенг жамоатчилик доимий равишда кураш олиб бориши зарур.

Мен телевидение, радио, матбуот ва бошқа оммавий ахборот воситаларига катта умид боғлайман. Уларнинг вазифаси ҳаётимизнинг барча томонларини очиқ, кенг ва ҳаққоний ёритишдан иборат. Арзийдиган мисол ва воқеаларни кўрсатибгина қолмай, лоқайдлик ва манманлик, жиноий даражадаги бепарволик, коррупция ва товламачилик ҳолларини кишилар эътиборига ҳавола этиб, жамоатчиликни бу жиноятларга қарши кўтариш ва бундай унсурларнинг томирини қирқиш учун ўзини аямаслиги керак.

Мана шу фурсатдан фойдаланиб, бугунги замон талабларига тўғри келмайдиган яна бир қусурга эътиборингизни жалб қилмоқчиман.

Кўп марта айтилди, лекин нимадир сабаб бўлгандай, мансабда, раҳбарлик курсисида ўтирганлар матбуот, телевидение ва радио ходимлари билан мулоқотдан тортинади. Ўзини олиб қочади. Бунинг сабаблари нима бўлиши мумкин? Ўйлайманки, авваламбор, раҳбарларимизнинг масъулиятдан қочишида. Ўзининг савияси, билими ва саводини кўрсатмасликка, яширишга ҳаракат қилишида деб биламан. Бошқа изоҳ топиш қийин бўлса керак.

Бундай хунук ҳолларни тугатиш пайти етди. Ўзининг вазифасини ҳалол бажарувчи ва ишининг моҳиятини яхши билувчи қобилиятли тадбиркор ва фидойи мутахассис ва раҳбарлар афкор омма билан очиқора мулоқотда бўлиши зарур, бундан уларнинг ўзи ҳам, жамият ҳам, давлат ҳам манфаатдор бўлиши муқаррар.

Биз амалга ошираётган ўзгаришлар, янгиланиш ва ислоҳотларнинг асосий мазмуни — шу азиз диёрда яшаётган инсонларнинг ўзининг энгил кулиш, уларнинг фаровон ва тўкис яшаши ва меҳнат қилиши учун муносиб шарт-шароит яратиб беришдан иборат.

Ҳаётимизнинг ҳар бир куни, ҳар бир ойи, ҳар бир йили кишиларга қониқиш ва мамнуният бағишлаши даркор.

Барчамиз мана шу мақсадга эришиш учун бир жон, бир тан бўлиб, бир ёқадан бош чиқариб, сидқидилдан меҳнат қиламиз, деб ишонч билдиришга рухсат бергайсиз.

ОЛАМ ҲАФТА ИЧИДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР

ЭКСПЕРТЛАР МАСЛАҲАТЛАШУВИ

Қирғизистон пойтахти Бишкек шаҳрида Марказий Осиё давлатлари, БМТ ва ядро қуролига эга мамлакатлар — Буюк Британия, Хитой, Россия, АҚШ ва Франция экспертларининг маслаҳатлашув учрашуви бўлиб ўтди.

Мазкур учрашувни ўтказиш тўғрисидаги келишувга ўтган йилнинг сентябрь ойида Тошкентда бўлган "Марказий Осиё — ядро қуролидан ҳоли худуд" конференцияси чоғида эришилган эди.

Учрашув иштирокчилари "Марказий Осиёда ядро қуролидан ҳоли худуд тўғрисидаги Шартноманинг асосий элементлари" ҳужжат лойиҳасини муҳокама қилдилар.

Учрашув якунига кўра қабул қилинган баёнотда Марказий Осиё ядро хавфсизлиги худуди тўғрисидаги хуқуқий ҳужжат лойиҳаси устида қилинган ишларда муайян ўсиш бўлганлиги ҳамда Бишкекда ўтган экспертларнинг маслаҳатлашув учрашуви иштирокчиларидан тушган таклиф ва мулоҳазаларни инобатга олган ҳолда бўлажак худуд асосий элементлари бўйича ишчи маслаҳатлар ўтказишни давом эттириш зарурлиги қайд қилинган.

Экспертларнинг навбатдаги маслаҳатлашув учрашуви шу йилнинг октябрь ойида Женевада БМТ бўлинмасида бўлиб ўтади.

"ЖАҲОН" ахборот агентлиги.

Воқеалар тўлқинида

➧ РОССИЯ Федерациясида ёзги дам олиш мавсуми бошланди. Уни президент Б. Ельцин бошлаб берди. У Карелиянинг Шуйская Чупа деган ерида ҳордиқ чиқармоқда. Давлат Думаси депутатлари ҳам дам олишга тарқалдилар. Москва ва Бутунроссия патриархи Алексей II ҳам таътилга чиқишлигини маълум қилди.

➧ МАЪЛУМКИ, Исроил ва Фаластин ўртасидаги музокаралар боши берк кўчага кириб қолган эди. Яқинда ҳар икки томон вакиллари келишув столи атрофига ўтирдилар. Бош вазир Б. Нетаньяху гапларига қараганда, Исроил Америка шартларига кўниш ниятида турипти.

Исроил мудофаа вазири Ицхак Мордухай билан Фаластин мухториятти раҳбариятидаги иккинчи шахс Маҳмуд Аббослар музокаранинг мушкул шартларини муҳокама қилишга киришдилар.

➧ БМТ дипломатия конференциясининг қарори билан иркий ва ҳарбий жиноятларда айбланган шахсларни таъқиб қиладиган Халқаро жиноий суд таъсис этилди.

➧ ТУРКИЯ қўшинларининг Кипр шимолига туширилганига 24 йил тўлиши муносабати билан уюштирилган тантаналарда Туркия бош вазири Месуд Йилмаз иштирок этди. У мулоқотларнинг бирида Россиянинг Кипрга "С—300" зенит-ракета мажмуаларини сотганлигини қоралади.

➧ НИГЕРИЯНИНГ ҳарбий раҳбари А. Абу Бакр мазкур мамлакатнинг 1999 йил 29 майдан бошлаб фуқаролар бошқарувига ўтажаклигини маълум қилди.

УРУШ ҲИДИ АНҚИМОҚДА

ЧЕЧЕНИСТОНДАГИ вазият сўнгги кунларда яна ниҳоятда қалтислашди. Бир неча вақт муқаддам Гудермес минтақасида бўлган қонли тўқнашувлар ана шундай ҳолатни вужудга келтирди. Ўшанда эллик нафар одам қурбон бўлган эди.

Бу воқеадан сўнг Ичкерия президенти Аслан Масхадов мамлакатда фавқулодда ҳолат эълон қилди. Лекин, "ўзига хон, ўзига бек" дала қўмондонлари давлат бошлиғининг дўқ-пўписаларини назар-писанд қилмадилар. Бир неча кун муқаддам эса улар Эски Атаги қўрғони атрофида тўплана бошладилар. Маълумотларга қараганда, уларга мамлакатнинг собиқ президенти Зелимхон Яндарбиев яловбардорлик қилмоқда.

Ўтган сешанба куни тонгги соат 6.00 да Грозний шаҳри республика куролли кучлари томонидан қуршаб олинди. Текшир-текширлар авжига чиқди. Миллий хавфсизлик вазири Асланбек Арсаев қаршилик кўрсатганлар ўша жойнинг ўзида отиб ташланади, деб айтди. Мамлакат раҳбариятининг фикрича, Чеченистондаги нохуш маш-машага экстремистик диний оқим — ваҳҳобийлар сабаб бўлмоқдалар.

Оммавий ахборот воситалари вакилларининг шарҳларига қараганда, Руслан Гелаев, Аҳмад Закаев, Турпал Атгериев, Хункарпаша Исрапилов, Руслан Ҳайхораев сингари дала қўмондонлари З. Яндарбиев байроғи остига тўпланишни афзал кўрмоқдалар. Кўринишдан, Ж. Дудаев армияси деб аталган армия қўмондони Салмон Радуев ҳам собиқ президент билан тил бириктирганга ўхшайди... Пайшанба куни эса А. Масхадовга суиқасд уюштирилди. У омон қолди.

БМТда ИСЛОҲОТ?

АНЧАДАН бери Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ичкарисида ислоҳотлар ўтказиш лозим, деган гаплар юрибди. БМТ Бош котиби Кофи Аннан куни кеча Бразилияда бўлган чоғида бу гапларнинг қавсини очди. Унинг фикрига қараганда, чиндан ҳам БМТ таркибида ислоҳотлар ўтказиш керак. Чунки, 1945 йилда таъсис этилган Хавфсизлик Кенгаши замонавий талабларга жавоб бермай қўйди. Мазкур Кенгашнинг бешта доимий аъзоси — АҚШ, Англия, Франция, Россия ва Хитой фаолияти вужудга келаётган халқаро муаммолар пўртанасида ҳеч нарса бўла олмаётир. Ядровий қуролларни таъқиқлаш, гиёвандлик, атроф-муҳитни ҳимоя қилиш, СПИД, халқаро терроризм каби масалалар ўз ечимини кутмоқда. Икки йилга вақтинча сайланадиган ўн давлат вакиллари ҳам бу муаммоларни ҳал этишда ожизлик қилмоқдалар.

БМТ доирасида ислоҳотлар ўтказиладиган бўлса, доимий аъзоликка Ҳиндистон, Миср, Жанубий Африка Республикаси ва бошқа давлатлар даъвогарлик қилишлари мумкин. Лотин Америкасидан эса Аргентина, Бразилия каби мамлакатлар Хавфсизлик Кенгашидан ўрин эгаллаш ниятида турибдилар.

САКСОН ЁШДА... ЯНА КУЁВ БЎЛДИ

БИР ОДАМ — бир олам, деб бежиз айтишмас экан. Жанубий Африка Республикаси президенти Нелсон Мандела теварагида антиқа гаплар юради. Мазкур арбобнинг Жанубий Африка Республикаси қоратанли халқи олдида кўрсатган жасоратларини бутун жаҳон тан олган. У бундай фаолияти учун, ҳатто, Нобель мукофотига ҳам мушарраф бўлди.

Ҳа, Нелсон ёшлигиданоқ ўзини халқ бахт-саодати йўлидаги курашга бахшида қилди. Кейптаун шаҳридан унча узоқ бўлмаган Транскей деган жойда Тембу қабиласининг доҳийси оиласида 1918 йилнинг 18 июлида дунёга келган болакай ёшлигиданоқ жасур бўлиб ўсди. Мактабда, дорилфунунда таҳсил олди. Ҳамқишлоқ оқсоқолларининг уйлантириш хусусидаги гапларига кирмай узоқларга бош олиб кетди. Йоханнесбургда бир бурда нон топиш учун нима ишларга қўл урмади, дейсиз. Африка Миллий Конгресси партиясининг ёшлар ташкилотига раҳбарлик қилди. Кейинчалик эса "Умконто вэ сизве (миллат найзаси)" деб аталган ҳарбий қанотига раҳбарлик қилди. Икки марта хибсга олинди. Умрбод қамоқ жазосига ҳукм этилди. 27 йилдан сўнг озод этилди. 1994 йилда президент этиб сайланди.

Бироқ, Н. Манделанинг шахсий ҳаёти ўнгидан келмади. У икки марта уйланди. Дастлаб Эвелин Нтокога, бир неча йилдан сўнг эса Винни Мадикизиле деган қизга уйланди. Лекин, улар Нелсонни тушунмадилар.

...Ҳафта бошида Нелсон Мандела ўзининг саксон ёшга кирганлигини камтарона нишонлади. У таваллуд топган кунида мамлакат тарихига ғалати мисра бўлиб ёзиладиган бир иш қилди. У Мозамбикнинг собиқ марҳум президенти Саморо Машелнинг беваси Граса Машел билан бир ёстиққа бош қўйганлигини очиқ-ойдин эълон қилди. Саксон ёшида янгитдан куёв бўлди. Н. Мандела шахсий ҳаётида йўқотган бахтини топа олармикин?!

БУ ДУНЁНИНГ ИШЛАРИ

➧ ТАТАРИСТОН пойтахти Қозон шаҳрига туташ Бугулма бозори яқинида қурилиш ишлари олиб бораётган 24-қурилиш-монтаж бошқармаси ишчилари 1,5 метр чуқурликдан хумга солинган кумуш тангалар топиб олдилар. Қурувчилар топилманинг 25 фоизлик мукофотини олиш илинжида милицияга равона бўлдилар. 24 килограмм тош босган тангалар подшоҳ Николай II даврида зарб этилганлиги маълум бўлди. Топилманинг умумий баҳоси Россиянинг 200 минг рублига тенг деб баҳоланди.

➧ ЛЮКСЕМБУРГ. Карлсруэ шаҳарчасида Отто-Хайнц Хофмейстер деган одам яшайди. Ҳамшаҳарлар унинг "соат жинниси" эканлигини билишарди. Аммо, унинг номи ташқари чиқмаган эди. Сўнгги кунларда О. Хофмейстер номи турли нашрлар саҳифаларида тез-тез пайдо бўладиган бўлиб қолди. Гап шундаки, унинг жамламасида XVI—XIX асрларда ясалган 700 тага яқин турли хил соатлар бор экан. Гувоҳларнинг айтишларига қараганда, император Наполеон Бонапартнинг соати уларнинг ичида энг нодири ҳисобланмоқда.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ДУШАНБА, 27

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.40 «Таҳлилнома».
*
8.40 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.05 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Асрлардан ҳикоя сўйлаб».
9.20 «Жаҳон спорти».
9.30 «Омад юлдузи». Телеўйин.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Кино янгиликлари».
10.20 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.40 «Замонавий аёл». Бадиий фильм.
12.05 Ўзбекистон телерадиокомпанияси бадиий жамоаларининг концерти.
12.35 Мустақиллик одимлари.
12.40 «Фермер». Телетанлов.
13.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи» почтасидан.
13.45 «Асалари бўлган экан...». Мультфильм.
14.10 — 15.00 «Ҳамма кўриши шарт... эмас».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Ёднома». Ғани Жаҳонгиров.
18.30 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Самога йўл».
18.50 «Мулк ва муносабат».
19.05 Лирик тароналар.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.20 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.05 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Қўшиққа кўчган сатр». Азим Суюн.
22.25 «Мустақиллик одимлари».
22.30 «Адолат мезони».
22.50 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 29-қўй.
23.30 «Ахборот».
23.55 Каратэ бўйича Марказий Осиё чемпионати.
00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.
23.40 «Кинонинг бир олами». Кинокўрсатув.
24.00 «Ахборот».
00.25 — 00.30 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи»(рус тилида).
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Жаҳон урушларининг махфий архивларидан». Телесериал.
19.05 Ҳимоя.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 «Мусиқий лаҳзалар».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Олтин мерос».
21.15 «Юрган дарё».
21.35 «Бозор ва мулк».
21.50 «Таггер». Телесериал.
22.40 «Бурч ва масъулият».
22.50 «Даракчи»(рус тилида).
23.00 Оҳанглар ва эълонлар.
23.10 Кинонигоҳ. «Лўли».
00.50 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 17.20—20.35
*
20.35 «Икром Акбаров». Ҳужжатли фильм.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Ўт ўрувчи II». Бадиий фильм.
23.05—23.25 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05, 21.15 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Жаҳон».
20.15 «Чинор» видеоканали: «Айчурек» «Умид»
20.55 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона».
21.00 «Умр баҳори».
21.20 Кинематограф. «Энг жозибали ва энг латофатли қиз».
22.40 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
23.00 Спорт-тайм.
23.30—23.40 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 28

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Куйла, ёшлигим».
9.10 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Иқтисодий ислоҳот уфқлари».
9.40 «Ёшлик» студияси. «Янги авлод».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Мусиқий саёҳат». Кинокўрсатув.
10.25 Мустақиллик одимлари.
10.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Адабиёт.
11.00 Болалар учун. «Мактублар-кабутарлар».
11.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Математика.
*
12.05 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 11-серия.
12.20 Ўзбек куйларидан концерт.
12.50 Кундузги сеанс. «Даллол». Бадиий фильм.
14.10 — 14.40 Бутун жаҳон ўсмирлар ўйинлари якуни.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Сеҳрли най». Мультфильм.
18.20 «Хунарманд». Тележурнал.
18.40 «Табаррук қадамжолар».
19.05 «Ҳамкорлик ва тараққиёт».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 21.25 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Мустақиллик бекати».
20.05 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбекистон — Ватаним маним». Мусиқий дастур.
21.30 «Акс-садо».
22.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 1-қисм.

Спорт дастури:

22.50 1. Самбо кураши бўйича Осиё чемпионати.
2. Каратэ бўйича Марказий Осиё чемпионати.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.25 Ёввойи ҳайвонот олами.
19.05 «Онагинам».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Очун».
20.15 Исмлар тарихи.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Таггер». Телесериал.
21.50 Спорт қитъаси.
22.20 «Даракчи».
22.35 Оҳанглар ва эълонлар.
22.55 Кинонигоҳ. «Армагедон».
00.40 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 17.20—20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Чанг тароналари». Телефильм.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 «Пойтахт». Публицистик кўрсатув.
22.05 «Шарқ киноси: «Брюс ли ва Шаолинь қасри санъати». Бадиий фильм (Хитой).
23.35—23.55 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
19.20 «Зиёбахш умр».
19.40 Телефакт.
19.50, 21.25 — Эълонлар.
19.55 «Муҳаббат тарихи».Телесериал.
20.40 Мусиқий танаффус.
20.45 «Медицина сизлар учун!».
21.05 Хит-коллекция.
21.30 «Қувноқ кино».
23.10—23.20 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 29

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 «Дилнавоз садолар». Мусиқий дастур.
8.55 Мустақиллик одимлари.
9.00 «Жараён».
9.20 «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 1-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Шоирлар — болаларга».
10.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Биология.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Ўзбекистон тарихи.
12.05 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 12-серия.
12.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ифтихор».
12.30 «Акс-садо».
13.00 Кундузги сеанс. «Мен — Тян-Шанман». Бадиий фильм. 1-серия.
14.10—14.30 «Талаб ва таклиф».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Ҳа, ха, ха». Ҳазил, ҳажвия, ҳангома.
18.35 «Ўзбекистон фуқароси».
18.50 «Ранглар жилоси».
19.05 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Зилол-98». Фольклор-этнографик ансамблларининг телевизион фестивали.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.05 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Қўшиқ билан сирдош». Мусиқий дастур.
21.50 Мустақиллик одимлари.
21.55 «Инсон ва қонун».

«Ёшлар» телеканали:

22.20 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».

«Ғазалхон ёшлигим».

23.00 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 30-қўй.
23.40 «Ахборот».
00.05 Самбо кураши бўйича Осиё чемпионати.
00.30 — 00.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Жаҳон халқлари эртаклари».
18.35 «Жосуслар». Ҳужжатли сериал.
19.05 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Билиб қўйган яхши».
20.10 «Кулгига нима етсин».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Толеънома».
21.20 «Таггер». Телесериал.
22.10 «Даракчи».
22.20 Оҳанглар ва эълонлар.
22.40 Экранда — детектив.
00.10 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.35 Янгиликлар.
16.40 Болалар учун. «Эртакнамо чоршанба». Кинокўрсатув.
Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 17.20—20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 «Кино сайёраси». Жан Габен «Мелопага деворлари узра» фильмида.
23.20—23.40 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05, 22.10 — Эълонлар.
19.10 «Морена Клара». Телесериал.
19.55 «Мусиқий дақиқалар».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 Истиқлол илҳомлари. А. Орипов. «Шукуҳли диёрим».
20.30 «Азизим».
20.55 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона».
21.00 «Нафосат гулшани».
21.30 «Автосалтанат».
22.40 «Дурдаршан».
22.15 Олтин хазина. С. Абдулла, Т. Жалилов. «Тоҳир ва Зуҳра». Андижон вилоят театрининг спектакли. 2-қисм.
23.45—23.55 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 30

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Ёр васфи». Мусиқий дастур.
9.00 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тоғлар чорлайди».
9.10 «Бокира туйғулар».
9.25 «Хўжалик ва ҳуқуқ».
9.40 «Жаҳон театри».
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Она тили.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 Абитуриентлар, Сизлар учун! Физика.
*
12.05 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 13-серия.
12.20 «Ажаб саодат эрур...». Бадиий-публицистик кўрсатув.
12.45 Мустақиллик одимлари.
12.50 Кундузги сеанс. «Мен — Тян-Шанман». Бадиий фильм. 2-серия.
14.10 — 14.30 «Эл тинчлиги йўлида».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.30 «Харита». Халқаро шарҳ.
18.45 «Бирдан бир миллионгача». 2-қисм.
19.05 «Ҳидоят сари».
19.25, 20.25, 20.55, 21.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Парламент соати».
21.20 «Санъатга бахшида умр». Ғуломжон Хожиқулов.
22.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-қисм.
22.35 Мустақиллик одимлари.
22.40 «Битик».
23.00 «Сомон йўли».
23.50 «Ахборот».
00.15 Самбо кураши бўйича Осиё чемпионати.
00.40 — 00.45 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи»(рус тилида).
18.15 «Ёрилтош». Мультгўплам.
18.35 «Жажжи давра».
19.00 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 —Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Бир жуфт қўшиқ».
20.05 «Табобат оламида» (рус тилида).
20.30 «Ахборот».
21.00 «Одобнома».
21.10 Мумтоз наволар.
21.40 «Сир».
22.00 «Мутойиба».
22.20 «Даракчи»(рус тилида).
22.30 Оҳанглар ва эълонлар.
22.50 «Оилавий экран». «Кохановкалик артист».
00.05 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.15 Янгиликлар.
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30 — 8.00 17.20—20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Бахтли болалик».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 «Бэтмен». Бадиий фильм.
23.15—23.35 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 «Суҳбатдош».
19.25 «02» тўлқинида.
19.40, 21.55 — Эълонлар.
19.45 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.30 «Лаззат».
20.50 «Ракурс». Бадиий-публицистик кўрсатув.
21.20 «Замонавий дизайн». «Мустақиллик архитектураси».
21.35 «Ҳаммаси мода ҳақида».
22.00 Киносалон.
23.30 Мусиқий Олимп.
23.50—24.00 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 31

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Муҳаббатим куйлайман». Концерт.
8.45 «Озода бўлсин шаҳринг».
9.05 «Сознга солдим Алпомишни».
9.25 «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 2-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 — Янгиликлар.
10.05 «Устоз». Телеочерк.
10.25 Мустақиллик одимлари.
10.30 Болалар учун. «Ёзимиз соз ўтмоқда».
11.00 «Кафолат».
11.20 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 14-қисм.
11.35 «Қишлоқ ҳаёти».
12.05 Кундузги сеанс. «Чилангар Кова». Бадиий фильм.
13.40 «Оила ва жамият».
14.10 — 14.35 «Мусиқий саёҳат. Шуҳрат Йўлдошев». Фильм-концерт.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 Болалар учун. «Бир сиқим тупроқ».
18.30 «Ёруғ олам кўзгуси».
18.45 «Қалб гавҳари».
19.05 «Етти иқлим садоси». Халқаро шарҳ.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Омонлик тилаймиз».
20.05 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Тест-адолат мезони».
21.25 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига энг яхши эстрада қўшиғи кўрик танлови.** Экранда — Тошкент вилояти.
22.45 Тўра Мирзо. «Пўстин». Теленовелла.
23.15 «Ахборот».

«Мунаввар дунё» Дам-олиш дастури:

23.40 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.**«Истиқлол фидойилари».
24.00 Бадиий фильм.
01.20 — 01.25 «Ватан тимсоллари».

ЎзТВ-II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Бугуннинг боласи».
18.35 «Довюраклар». Ҳужжатли сериал.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот»(рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.20 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ёнмаган ёзувлар».
21.25 «Таггер». Телесериал.
22.15 «Даракчи».
22.25 Оҳанглар ва эълонлар.
22.40 Бокс. Бокс. Бокс.
23.05 Кинонигоҳ. «Иш бузилди».
00.45 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.55 Янгиликлар.
17.00 Болалар учун. «Бинафша».
*
Россия жамоат телевидениеси 6.30—8.00 17.20—20.35
*
20.35 Эълонлар.
20.40 «Юлдузлар мангу ёнади».
*
Россия давлат телевидениеси 21.00—21.35
*
21.35 Оскар совриндорлари: «Водийларим кўп зангор эди» (1941). Бадиий фильм.
23.35—23.55 «Ахборот» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

17.10—18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 «Маънавият ва Ислом».
19.25 «Бу бўстон аро...».
19.50 «Саломат бўлинг».
20.10, 22.10 — Эълонлар.
20.15 «Морена Клара». Телесериал.
21.00 «Олтин калит» лотерея ўйинининг 2-тиражи.
21.15 «Бегойим».
21.40 Дурдаршан.
22.15 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Шукрона».
22.20 Кинематограф. «Доктор Жекл ва мистер Хайднинг ғаройиб саргузаштлари».
23.45 «Араб эстрадаси».
00.15—00.25 «Мунаввар тонг истаб...»

ШАНБА, 1

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.40 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.00 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Даврнинг узилмас риштлари».
9.10 «Шоҳруҳ клуби».
9.30 «Зиёрат».
9.40 «Шумтака». Мультфильм премьераси. 15-серия.

«Ёшлар» телеканали:

9.55 «Сени Ватан кутади».
«Вақтинг кетди».
«Оқибат».
«Орзулар қанотида».
«Кўнгил қолма муҳаббатдан». Мусиқий дастур.
11.40 Самбо кураши бўйича Осиё чемпионати.
12.05 «Маҳалламиз болалари». Телемусобақа.
12.55 «Сурат ва сийрат».
13.15 Кундузги сеанс. «Ҳур қиз». Бадиий фильм.
14.45 «Янграсин шўх яллалар».
15.10 — 15.40 «Маънавият». Бадиий-публицистик кўрсатув.
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Фламинго».
18.20 «Мувозанат». Ахборот-таҳлилий кўрсатув.
18.40 «Бахтли воқеа».
19.25, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Оталар чойхонаси». Мусиқий-дам олиш дастури.
21.45 Мустақиллик одимлари.
21.50 «Келин — куёв». Телешоу.
22.40 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-қисм.
23.20 «Ахборот».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури

23.45 «Куй ва тасвир».
00.05 «Самодаги пойгалар». Бадиий фильм. 1-серия.
01.30 — 01.35 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 Боланинг тили.
8.15 Оилавий экран. «Кохановкалик артист».
9.30 «Спорт-қитъаси».
10.00 «Сир».
10.20 «ТВ ва театр».
10.40 Мусиқий лаҳзалар.
10.50 «Лавжой». Телесериал.
11.40 «Учрашув». Саида Раметова.
12.10 Болалар экрани.
13.40 Дубляж.
14.05 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
14.55 «Жозиба».
15.10 «Юрган дарё».
15.30 «Санта-Барбара». Телесериал.
16.15 «Мутойиба».
16.35 «Кўнгил-кўнгилга пайванд».
17.05 «Санта-Барбара». Телесериал.
17.50 «Ёрилтош». Мультгўплам.
*
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «У ким? Бу нима?»
18.30 Спорт-қитъаси.
19.00 «Таянч».
19.15 «Қонун ҳимоясида».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 — Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус. тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 Мафтункор чеҳралар.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Сўз ва соз оҳанглари».
21.35 «Даллас». Телесериал.
22.25 Хонадонингизга осойишталик тилаймиз.
22.55 «Даракчи».
23.05 Оҳанглар ва Эълонлар.
23.10 Кинонигоҳ. «Ноқонуний босқинчилик».
00.50 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

16.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
16.55 Ўзбекистон телерадиокомпанияси камер оркестрининг концерти.
*
Россия жамоат телевидениеси. 17.25 — 00.25

ЎзТВ-VI

10.05 «Шанба эртаги».
11.15 — 11.40 «Рақслар қанотида».
* * *
17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мульттомоша».
19.05 Авторейд.
19.15 «Далил ва шарҳ».
19.30 «Спектаклдан сўнг».
19.55, 22.25 — Эълонлар.
20.00 «Муҳаббат тарихи». Телесериал.
20.45 «Осиё монитори».
21.05 «5 дақиқа ўзим учун».
21.10 «Бу ажиб дунё».
21.30 «Серго». Ҳужжатли фильм.
22.05 «Хит-коллекция».
22.30 Киносалон.
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 2

ЎзТВ-I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.

«ЁШЛАР» телеканали:

9.10 «Кулги терапияси».
«Ватанимга хизмат қиламан».
«Очиқ дарс».
«Пўлат тулпорлар».
«Гулдаста». Мусиқий дастур.
* * *
11.50 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Акбарнинг саргузашти». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 3-қисм.
12.30 Самбо кураши бўйича Осиё чемпионати.
12.55 П. Мўмин. «Ёз қувончлари».
13.15 «Эл саломатлиги йўлида».
13.30 «Ёзувчи ва замон».
13.50 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
14.30 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Ҳарбий мусиқа оркестри». «Ўзкинохроника» премьераси.
14.55 — 15.25 «Нурли келажак».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Сеҳрли сандиқ». Мультфильм.
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.35 «Уйғоқ кунлар». Кинокўрсатув.
19.00 «Ўзлик». Бадиий — публицистик кўрсатув.
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 — Эълонлар
19.30 «Таҳлилнома» (рус тилида).
20.05 «Оламга саёҳат».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 Мустақиллик одимлари.
21.20 «Якшанба оқшомида». Мусиқий-дам олиш дастури.
21.50 Телевизион миниатюралар театри.
22.25 ТВ-1 намойиш этади: Телеанонс.
22.35 «Спорт. Спорт. Спорт».

«Аср мўъжизаси» кинодастури

22.50 «Кино янгиликлари».
23.00 «Ўзбек киноси ижодкорлари».
23.20 «Самодаги пойгалар». Бадиий фильм. 2-серия.
00.45 — 00.50 Ватан тимсоллари.

ЎзТВ-II

7.55 Кўрсатувлар дастури.
8.00 «Бугуннинг боласи».
8.20 **Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Навруз-94».
9.00 «Бизнес-академия».
9.15 «Робин Гуднинг янги саргузаштлари». Телесериал.
9.40 «Дойче Велле» тақдим этади...
10.00 «Лавжой». Телесериал.
10.50 Эстрада тароналари.
11.10 Болалар экрани.
12.55 Кулгига нима етсин.
13.10 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
13.20 «Нигоҳ».
13.40 «Сансет Бичнинг муҳаббати ва сирлари». Телесериал.
*

«ЯКШАНБАДА ЯХШИ ДАМ» ДАСТУРИ

14.20 Кўрсатувлар дастури.
14.25 Хорижий эстрада. Michael Jakson.
14.45 «Санта-Барбара». Телесериал.
15.30 «Интер-футбол».
16.15 «Бари ҳазил».
16.25 Соғинч.
16.45 «Мультипанорама».
17.15 «Санта-Барбара». Телесериал.
*
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Сув ости дунёсига саёҳат».
18.40 «Синфдош».
19.00 «Нафосат».
19.10 «Кенгга — кенг дунё».
19.25, 20.00, 20.25 — Эълонлар
19.30 «Таҳлилнома (рус тилида).
20.05 «Келгуси ҳафтада».
20.30 «Таҳлилнома».
21.10 «Қалб таронаси».
21.25 «Даллас». Телесериал.
22.15 Даракчи.
22.25 «Жараён».
22.45 Оҳанглар ва эълонлар.
22.50 Якшанба кинозали. «Темир ниқоб».
00.30 Тунингиз хайрли бўлсин!

ЎзТВ-III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
Россия жамоат телевидениеси. 17.55 — 23.35
*
23.35 Эълонлар.
23.40 — 00.10 «Таҳлилнома» (рус тилида).

ЎзТВ-IV

9.00 «Хайрли тонг!»
9.30 «Парле ву франсэ?»
9.55 «Лаззат».
10.15 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.55 «Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
12.05 Эълонлар
12.10 Киносалон.
14.10 Мусиқий олимп.
14.30 «Иштирок этувчилар».
14.50 «Жонли сайёра».
15.10 Клип-антракт.
14.20 Кундузги сеанс.
16.50 — 17.10 «Сенинг вақтинг».
*
17.10 — 18.45 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
*
18.45 «Мульттомоша».
19.00, 21.45 — Эълонлар.
19.05 «Кобра». Телесериал.
19.45 Клип-антракт.
19.55 «Хайрли оқшом».
20.25 **«Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 7 йиллигига.** «Бугунги кун мавзуси».
20.40 «Буржлар башорати».
21.50 Киносалон.
23.50 Жаҳон киноси янгиликлари.
00.20 — 00.30 «Хайрли тун!»

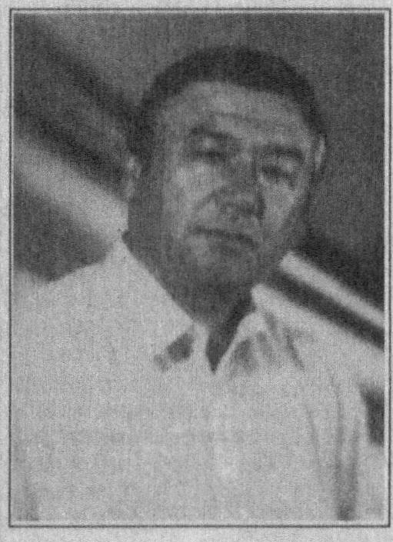

"Тошкент ҳақиқати"нинг муҳтарам ўқувчиларига!

Ажойиб шоир биродаримиз, меҳрибон дўстимиз Ҳамид Норқулнинг бир даста шеърларини сизга илиндик.

Ҳамиджоннинг ижоди билан йигирма йилнинг нари-берисида танишмиз. Унинг халқона йўлда ёзилган шеърлари чуқур фалсафий ўйларга, меҳрга, муҳаббатга ундайди.

Катта адабиётимизда бўй кўрсатаётган бу шоир укамиз кўп яхши шеърлар ёзди, ўз ўрнини топди. Бундан сўнг ҳам нуктадонлиги билан адабиётимизга хизмат қилади, ардоқли шоирлар сафидан ўрин олади, деб умид қиламиз. Ҳозир эса Сиз ушбу шеърларни ўқиб, бизнинг хурсандчилигимни бирга баҳам кўринг.

ҚАЛДИРҒОЧДАЙ СИНГЛИНГ БЎЛСА...

ТИЛАК

Элим, сенга тош отдилар,
Етмиш тўрт йил ном сотдилар.

Индамадинг, енгдик деди,
Қайрилмадинг, тондик деди.

Олганича олиб кетди,
Қолса оғиз солиб кетди.

Юртдан чиқди битта мардинг,
Мустақилсан, олай фардинг.

Деҳқон отам, уйинг дала,
Этагингда бир тўп бола.

Қуёш сенинг кетмонингда,
Бир боғ қолар кетганингда.

Энди обод ватан бўлар,
Элим озод, бир тан бўлар.

Бир-бирингнинг қўлингни тут,
Ўзгани қўй, йўлингни тут.

Ҳикмат бордир тупроғингда,
Ватан бўлсин қорғингда.

Интилганнинг изи бўлар,
Ҳар бир куннинг кўзи бўлар.

Ошиғингни олчи дейин.
Йўлни дадил солчи дейин.

Омон — омон яшавергин,
Довонлардан ошавергин!

ЎЗБЕКЛАРНИНГ ЙИГИТЛАРИ

Йигирмада уйланади,
Бир йил ўтмай суюнади.
Ўзи бола, болам дейди
Энди бошқа олам, дейди
Ўзбекларнинг йигитлари.

Ўттизида ўткир бўлар,
Қирққа бориб кучга тўлар,
Тўй қилай деб йиғинади,
Орзуларга сиғинади,
Ўзбекларнинг йигитлари.

Эллигида эл бўлади,
Олтмишида бел бўлади.
Етмишида ғоздай юрар,
Саксонида создай кулар,
Ўзбекларнинг йигитлари.

Чеваранинг тўйин кўриб,
Эваранинг бўйин кўриб,
Кўкрак кериб юраверар,
Тўқсон — юзга кираверар,
Ўзбекларнинг йигитлари.

АЛПОМИШНИ ЎҚИБ...

Барчинойдай бир ёр кетса
бағринг бўлиб,
Кўзларингга соғинтирган ёмғир тўлиб.
Бойчиборни мининг оға дея кулиб,
Қалдирғочдай синглинг бўлсин
синглинг бўлса.

Ҳаёт сени синай берса синдирай деб,
Тошиб турган туйғуларинг тиндирай деб,
Қўлтиғингдан суяб отга миндирай деб,
Қалдирғочдай синглинг бўлсин
синглинг бўлса.

Қайтиб келсанг ўнгинг келмай
бир юмушдан,
Кўнглинг тўлмай қолса баъзан
бу турмушдан.
Фарқлай олмай қолсанг гардни
гард кумушдан,
Қалдирғочдай синглинг бўлсин
синглинг бўлса.

Излаганга ҳамдард кўпдир,
йўлдош кўпдир,
Синашларга бардош бермас
ёлғиз чўпдир.
Номардларнинг тўғри гапи асли хўпдир,
Қалдирғочдай синглинг бўлсин
синглинг бўлса.

Бу замонда шафқат бўлак, нажот бўлак,
Аслида шу иккисини қўшмоқ керак,
Алпомишни ўқиб, равшан тортар юрак,
Қалдирғочдай синглинг бўлсин
синглинг бўлса.

СИЗ...

Муҳаббатга бир қул бўлгай,
Қилса ҳар ким таассуф.
Ҳатто зиндон гулга тўлгай,
Сиз Зулайҳо, биз Юсуф.

Саҳроларни кўл қилмагай,
Кўздан оққан ёш нечун?
Кимдир билиб, кимдир билмагай,
Сиз Лайлосиз, биз Мажнун.

Сандиқ оққан дарё сувин,
Ичиб бўлмас кўп тахир.
Сирга тўлди юрак туби,
Сиз Зуҳросиз, биз Тоҳир.

Қодирийни ишқ ўлдирди,
Ёлғон бўлса бу агар.
Қисмат кимни кўп кулдирди...
Сиз Раъносиз, биз Анвар.

Ўзгаларга қилдик ҳавас,
Ўзгалардан не умид,
Барчасидан бўлак холос
Сиз Турғуной, биз Ҳамид.

Ҳамид НОРҚУЛ.

Ёз.

Нўъмонжон МУХАММАДЖОНОВ сурат-лавҳаси.

Божхона бекати

ОВЛОҚ ЙЎЛДАГИ ШАРПАЛАР

Хозир мамлакатимизга сифатсиз ва зарарли молларнинг кириб келишидан аҳолини ҳимоя қилиш, ноқонуний йўл билан алкоголли ва тамаки маҳсулотларини ишлаб чиқаришга чек қўйиш, уларнинг муомалага чиқиши устидан давлат назоратини кучайтириш чоралари кўрилмоқда.

Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамасининг яқинда қабул қилинган "Алкоголли маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва уларнинг айланиши устидан давлат монополиясини кучайтириш ҳамда Ўзбекистон Республикаси худудида алкоголли ва тамаки маҳсулотларини сотишдан бюджет тушумини кўпайтириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлари тўғрисидаги" қарори айни муддао бўлди. Вилоят божхона хизмат ходимлари ушбу қарор асосида тадбирлар ишлаб чиқиб, қонун бузувчиларга нисбатан кескин чоралар кўрмоқда.

Яқинда вилоят божхона қоидаларининг бузилишига қарши кураш бўлими ходимлари томонидан Ўзбекистон фуқароси Н. исмли шахс қўшни Тожикистон Республикасидан юртимизга тунда ҳеч қандай ҳужжатсиз 600 литр спирт олиб кираётганида қўлга олинди. Айни пайтда ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилган.

Ёки бошқа бир мисолни олайлик. "Ойбек" божхона пости ходимлари назоратдан ташқари бўлган айланма йўл орқали мамлакатимиз ҳудудига кириб келаётган ВАЗ — 21065 русумли автоуловни тўхтатиб текширишганда, унда юртдошимиз П. Р.га тегишли 8 хил турдаги 6500 қути сигареталар борлиги аниқланди. Таассуфланадиган ери шундаки, бу "тадбиркор" ушбу маҳсулотларни акциз маркасисиз, божхона тўловларини тўламаган ҳолда олиб киришга уринган. Наҳотки, у акциз маркалари расмий ҳужжат эканлигини билмаса?

Кейинги пайтларда акциз маркалари, ёрлиқ ҳамда тиқинларни қалбакилаштириш ҳоллари ҳам учраб турибди.

"Ғиштқўприк" божхона пости ходимлари Қирғизистон Республикасидан мамлакатимиз ҳудудига кириб келаётган автоуловни назоратдан ўтказганларида, қирғизистонлик Н. исмли шахс 56 минг дона қалбаки акциз маркасини, 180 минг дона ёрлиқ, 11 минг 900 дона тиқинларни олиб келаётганлигини кўрдилар.

Шу ўринда бир савол туғилиши табиий. Хўш, ушбу қалбаки акциз маркаси, ёрлиқ ва тиқинларга бизда шунчалар талаб каттами? Шуни ишонч билан айтишимиз мумкинки, республикамиз саноат корхоналари ўз маҳсулотлари учун тегишли ёрлиқларга эга. Аммо ҳаром йўллар билан бойлик орттиришни мақсад қилиб олганларгагина ноқонуний маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун шундай қалбаки ёрлиқлар керак. Масалан, улар арзон гаровга олинган сифатсиз этил спиртлардан арoқ, вино, коньяк тайёрлашади ва уларни соддадил юртдошларига пуллайдилар. Бунинг касрига бугун касалхоналаримизда захарланган беморлар кўпаймоқда. Айрим холларда улар ҳаётдан бевақт кўз юммоқдалар.

Яқинда Ўратепа чегара божхона бўлими ходимлари кечаси соат 3 да овлоқ йўлда Қозоғистон фуқаросини тўхтатганлар. Унинг машинасидаги юклари текширилганда, 6960 қути чет элда ишлаб чиқарилган акциз маркасиз сигарета борлиги аниқланган. Юртимизга ноқонуний олиб келинган сигареталар мусодара қилиниб, айбдорга нисбатан жиноий иш қўзгатилди.

Жорий йилнинг 1 июлидан бошлаб олиб келинаётган ва ишлаб чиқарилаётган алкоголли ва тамаки маҳсулотларига янги намунадаги ҳимоялаш даражаси кучайтирилган акциз маркалари жорий этилди. Ўйлаймизки бу тадбир қонунбузар учарлар фаолиятига мустаҳкам тўсиқ қўяди.

Ботир ҲУСАНБОЕВ,
Тошкент вилояти божхона бошқармаси матбуот хизмати ходими.

ТАШМАЧИЛАР

ЮРТИМИЗДА КУН сайин ижобий ўзгаришлар рўй бермоқда. Кўплаб ҳалол, виждонли, фидойи кишилар Ватанимиз қудратини кўтариб, эл фаровонлигини ошириш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Лекин, шолини ичида курмак бўлганидек, айрим нафси бузуқ кимсалар пайтдан фойдаланиб, кўпнинг нонини яримта қилиш билан бандлар. Улар ножўя ишни ҳар қанча пинҳона қилишга уринмасинлар ҳуқуқ посбонлари тўрига албатта илинишлари аниқ. Қуйидаги мисоллар фикримизни исботлаб турипти.

ҚИММАТГА ТУШДИ

ҲОЗИР айни ғалла ўрими пайти. Далалардан йиғиштириб олинган ҳосил пешма-пеш қабул пунктларига топширилмоқда. Тўйтепадаги дон маҳсулотларини саралаш ва сақлаш корхонаси дарвозаси олдида ғалла ортилган машиналар турнақатор. Ҳайдовчилар эса тўпланиб, навбат келгунча гурунглашиш билан овора.

Шундай пайтдан фойдаланиб қолиш мақсадида ўғирликка қўл урган Исроилжон Тўхтаев деган шахс милиция ходимлари томонидан ушланди. У ўмарган 25 килограмм буғдойи учун 1000 сўм жарима тўлашга мажбур бўлди.

Жиноятга жазо муқаррар

ОМБОР ҚОЛИБ, УЙГА

ОЙБЕК номли жамоа хўжалиги ҳайдовчиси Юсуф Норбўтаев омбор билан уйини фарқига бормай қўйган кўринади. У Бекобод дон маҳсулотлари корхонасига ҳосил олиб кетаётиб, машина рулини чапга бурди-да, юкни уйига тушира бошлади. Яхшиямки милиция ходимлари пайқаб, 50 килограмм дон туширганда олғирни тўхтатишди. Бўлмаса Юсуфбек бор-е, деб ҳамма донни ўзлаштириб олармиди!

Аслида Ойбек номли хўжаликда одамларнинг пешона тери эвазига етиштирилган донни талон-торож қилинишига йўл очиб қўйилган кўринади. Бўлмаса, шу хўжалик далаларидан Бекобод дон маҳсулотлари корхонасига ғалла таширган Акмал Раҳимов ҳам омбор қолиб уйига 40 килограмм буғдойни туширмаган бўларди.

НАФСИ ЎПҚОН ЭКАН

ПСКЕНТ туманидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалиги аъзоси Маъмур Ғанибоевнинг нафси ўпқон экан. У от-аравада 160 килограмм буғдойни бемалол уйига олиб кетаётганда тумшуғидан илинди. Энди у терговчига "билмабман, пушаймонман, кечиринг" деб кўз ёши қиляпти.

Ҳа, қилғиликни қилиб қўйиб пушаймон бўлганнинг фойдаси йўқ. Эл олдида мулзам бўлиб, юзи қора бўлмаслик учун қадамни ўйлаб босиш керак.

Вилоят ИИБ жамоат мулкини қўриқлаш бошқармаси маълумотлари асосида тайёрланди.

Шоҳимардонликларга елкадошмиз

ҲИММАТИНГИЗГА РАҲМАТ!

ДЎСТ бошига ташвиш тушганда ҳеч ким бефарқ қараб туролмайди. Дарҳол ёрдамга чоғланади. Ташвишни енгиллаштириш, кўнгилни кўтариш йўлларини излайди. Бу ҳар бир комил инсонга хос бўлган фазилатдир.

Қибрай туманида ҳам ана шундай саҳоватли, меҳр-мурувватли одамлар яшайди. Улар ҳам шоҳимардонликларнинг ярасига малҳам бўлиш учун мадад қўлини чўзишга бел боғладилар. Хусусан, бу борада Қибрай савдо ҳиссадорлик жамияти, "Салор" ҳиссадорлик жамиятларининг ҳиммати баланд бўлганлигини алоҳида таъкидлаш лозим. Улар шоҳимардонликлар ҳисоб-рақамига 180 мингдан ортиқ пул ўтказдилар.

"Медиз — Тошкент — биотехника" корхоналари ишчи-хизматчилари табиий офатдан азият чекканларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлашга ҳисса қўшишни ният қилиб, 4500 дона бир марта ишлатиладиган доринина, уч хил тиббиёт асбоб-ускуналарини юборишди.

Шунингдек, Қибрай агрофирмаси ва Қибрай тайёрлов корхонаси ишчи-хизматчилари ҳам саҳоватдан четда қолмадилар. Шоҳимардонликларга баҳоли кудрат қишлоқ хўжалик маҳсулотлари жўнатдилар.

Қибрай деҳқон бозори ҳиссадорлик жамияти ва у ерда фаолият кўрсатаётган ишбилармон, тадбиркорлар ҳам саховат кўрсатдилар. Улар катталар ва ёшлар учун битта юк машинасида кийим-кечаклар юбордилар.

Нодир ИСАЕВ.

ОЛМАЛИҚДАН ЖЎНАТИЛДИ

Шоҳимардонда бўлган табиий офатни эшитиб, олмалиқликлар ҳам ёрдамга отланишди. Корхона ва қурилиш ташкилотлари ўзларида ишлаб чиқарилаётган қурилиш маҳсулотларини бир ерга тўпладилар. Ғишт, шлакли блоклар, каврoлан, пойдеворга ярайдиган блоклар ва бошқа хил қурилиш анжомлари 13 та автомашиналарга юк бўлди. Шаҳардаги мавжуд 9 та маҳаллалар аҳолиси ҳам бу савобли ишдан четга қолмадилар. Рўзғор учун ярайдиган кўрпа-ёстиқлар идиш-товоқлар, кийим-кечаклар ҳам бир машинага ортилди. Аҳоли булардан ташқари хайрия сифатида 20 минг сўмга яқин маблағ тўпладилар. Болалар ҳам шоҳимардонлик тенгдошлари учун ўзларининг севимли қўғирчоқ ва ўйинчоқларини ҳадя сифатида олиб келиб топширишди.

Зоя ВАХАЕВА.

Сиҳатгоҳларда суҳбатлар

Республикамизда 13 киши СПИД билан оғриган. Булардан 6 киши дунёдан кўз юмган. Бор йўғи 13 киши экан-ку, шунчалик ваҳима кўтариш шартми?.. Агар, Россия, Украина, Белоруссия, Қозоғистон мамлакатларида бу касаллик шиддат билан ёшлар ўртасида тарқалиб бораётганлигини эътиборга оладиган бўлсак, хавотирланишга тўла асосимиз бор.

20 июль куни Тошент вилояти СПИД касали билан курашиш ва унинг олдини олиш марказининг мутахассиси, тиббиёт фанлари номзоди Бахтиёр Жамолов, вилоят "Қизил ярим ой" жамиятининг раиси Муфаррах Каримова, вилоят "Камолот" жамғармасининг ходимларидан иборат бир гуруҳ мутахассислар Бўстонлиқ туманида жойлашган "Бахт", "Зафар" ёзги дам олиш оромгоҳлари дам олувчилари билан биз юқорида тилга олган касаллик, уни келтириб чиқарувчи омиллар ҳамда унга қарши кураш ва олдини олиш мавзусида давра суҳбатларини ўтказдилар.

Жўра МАҲМУДОВ.

"ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ" ТАНЛОВИГА МАРҲАМАТ

Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси "Тасвирий ойина" ижодий уюшмаси республикамиз ижодкорлари ва қаламкашлари учун Ватанимиз мустақиллигининг 7 йиллигига бағишланган "Энг улуғ, энг азиз" танловини эълон қилади.

Танловга тақдим этилаётган муаллифлик ишларида ва фотосуратларда қуйидагилар кенг ёритилган бўлиши лозим:

— Она-Ватанга бўлган муҳаббат ва садоқат;
— миллий ғурур, инсоний қадриятлар;
— кишилар онгида, руҳиятида, қалбида ва қиёфасида кузатилаётган ҳурлик ўзгаришлари;
— фидойилик кўрсатиб, меҳнат қилаётган замондошларимиз;
— мамлакатимиз мустақиллигининг дадил одимлари;
— буюк истиқлолнинг улуғ неъматлари.

Ғолибларни қуйидаги мукофотлар кутади:
1-мукофот (учта) — хорижда ишлаб чиқарилган кўп каналли рангли телевизор;
2-мукофот (бешта) — видеомагнитофон;
3-мукофот (еттита) — энг кам иш ҳақининг 30 баравари микдорида.

Танлов ғолиблари 1998 йил Мустақиллик байрами арафасида аниқланади ва матбуотда эълон қилинади.

Танловга тақдим этиладиган мақола ва суратлар, телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришлар ва бошқа ижодий ишлар қуйидаги манзилда икки нусхада таҳририят тавсияси билан 1998 йил 1 августга қадар қабул қилинади:

Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30 уй, 2-қават, 31-ва 37-хоналар. Ўзбекистон оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси.
"Энг улуғ, энг азиз" танловига.
Тел: 144-65-95, 144-37-87.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Хурматли Нодира опа!

Сизни таваллуд топган кунингиз билан чин қалбдан табриклаймиз, Сизга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Акангиз ва Эльзара. «Иттифоқ» ж.х.

Бурчмулладаги «Чорвоқ» сув омбори қирғоғига яқин ерда жойлашган яхшигина 30 сотихли боғли ҳовли-жой сотилади.
Т. 92-45-35.

Об-ҳаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан олинган маълумотларга кўра 25-29 июль кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ҳаво ўзгариб туради.

Ушбу даврнинг биринчи ярмида айрим ҳудудларда қисқа муддатли ёмғир ёғиб, момақалдироқ бўлиши мумкин. Момақалдироқ пайтида шамол кучайиб, секундига 15-20 метрга етади.

Дастлаб ҳарорат кечалари 18-23, кундуз кунлари 30-35, кейинчалик кундузи 33-38 даражага етади.

1994 йилда Бўстонлиқ тумани халқ таълими бўлими томонидан Сулайманов Ахмедиярга 29-ўрта мактабни тугаллаганлиги ҳақида берилган 447463 рақамли ўрта маълумот ҳақидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

1998 йилнинг 9 июль куни Қўйлиқ бозорида "САНИМА" ЧПКФнинг бир қанча хужжатлари, ҳамён ва уяли телефони йўқолган.
Топиб олган одамлар мукофот эвазига буюмлар ва ҳужжатларни қайтаришларини сўраймиз.
Тел. 136-56-16.

Тошкент вилояти молия бошқармаси Янгийўл шаҳар молия бўлими мудири **Дамир Габбасович МУСТАФИНнинг** бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент вилоятида табиий газ билан фойдаланувчи аҳоли
ДИҚҚАТИГА

1 июль 1998 йилдан бошлаб аҳоли учун табиий газга тўланиладиган нархлар қуйидагича белгиланди:

Газ плиталари ва таом пишириш газ ускунлари ўрнатилган (доимий марказлашган, иссиқ сув манбаи билан таъминланган) хонадонларда бир ойга бир киши учун газга тўланадиган ҳақ 25 сўм 16 тийин.

— Газ плиталари ва таом пишириш газ ускуналари ўрнатилган (доимий марказлашган иссиқ сув манбаи билан таъминланмаган) хонадонларда бир ойга бир киши учун газга тўланадиган ҳақ — 34 сўм 95 тийин.

— Иссиқ сув билан таъминланиш учун газ сув иситгичлари барча (доимий марказлашган иссиқ сув манбаи ёки вақти-вақти билан ишловчи иссиқ сув манбаи бўлмаган) хонадонларда бири киши учун бир ойга газга тўланадиган ҳақ — 25 сўм 16 тийин.

— Хусусий хонадонларни иситиш учун, сув иситиш газ асбоби турига боғлиқ бўлмаган ҳолда 1 йилда 5 ой иситиш мавсумида 1 $м^2$ иситиладиган юза учун газга тўланадиган ҳақ — 7 сўм 18 тийин.

— Уй ҳайвонларига озуқа тайёрлаш ва санитария ҳолати учун сув иситишга кетадиган газга тўланадиган ҳақ:
бир бош от учун — 15 сўм 66 тийин
бир бош қора мол учун — 66 сўм 27 тийин
бир бош чўчқа учун — 34 сўм 95 тийин
бир бош қўй (эчки) учун — 6 сўм 15 тийин

Тошкент вилоятида газ ҳисобдонлари ўрнатилган хонадонлар учун табиий газ нархи қуйидагича:
10 $м^3$ табиий газ учун — 25 сўм 38 тийин.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР

Сарфланган газ ҳақини ўз вақтида тўлашни сиздан илтимос қиламиз. Ўзгарган иситиладиган юза, одам ва уй ҳайвонлари сони ҳақида туман газ ёки шаҳар газ идорасига ўз вақтида маълумот беришингизни сўраймиз.

Газдан самарали фойдаланиш ва унга ҳақ тўлаш мақсадида тезроқ газ ҳисобдонларини ўрнатишингизни тавсия этамиз.

"Тошвилоятгаз" бошқармаси сизни табиий ва суюқ газга тежамкорлик билан қарайсиз деган умидни билдиради.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48. Эълонлар: 133-99-15, 136-57-27.

● Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0159. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. *Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ.* Адади 8.777 нусха.

"**Шарқ**" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди –19.00 1 2 3 4 5 6